

ostetun Kaisaniemenkadun talon n:o 4 vuokrat sisältyivät niinkään ensimmäistä kertaa tulosääntöön ollen edellinen 647,300 markkaa ja jälkimmäinen 1,000,000 markkaa. Kansakoulutalojen vuokriksi merkittiin 7,093,300 markkaa, jolloin ne oli laskettu usein mainittujen uusien perusteiden¹⁾ mukaisesti ja ylittivät kuluvan vuoden tuloarvion vastaavan erän 5,648,635 markalla. Erinäisiä rakennusten- ja maanvuokria arvioitiin kertyvän 7,812,600 markkaa. Lisäys vuoden 1927 tulosääntöön verrattuna oli 724,000 markkaa ja aiheutui osin rakennusten ja tilusten sekä varastopaikkain vuokratulojen kohoamisesta, osin kadun aitaamisesta rakennustarkoituksiin suoritettavien maksujen taksan korotuksesta²⁾. Myöskin maatilain ja kansanpuistojen tulot osoittivat lisäystä 318,800 markkaa. Osaston loppusumma oli 34,597,569 markkaa vastaten 24,263,591 markkaa vuoden 1927 tulosäännössä.

Yhdennessätoista osastossa, Sekalaiset tulot, luontoisetujen korvaus kohosi 710,286 markkaa ja merkittiin 723,819 markaksi. Sairaiden kuljetuksesta saatavien tulojen arvioitiin kohoavan 30,000 markkaa eli 80,000 markkaan, uusien perusteiden mukaan lasketun työnvälityksestä saatavan valtionavun 151,000 markkaa eli 166,000 markkaan ja autoasemain puhelinmaksujen 35,000 markkaa eli 85,000 markkaan. Tämän osaston arvioidut kokonaistulot nousivat 1,726,619 markkaan ylittäen vuoden 1927 vastaavat tulot 229,533 markalla.

Kahdenteentoista osastoon, Verotus, merkittiin kunnan verovelvollisilta jäseniltä verotettava määrä 184,034,977: 67 markaksi vuoden 1927 talousarvion 161,168,841: 26 markan sijasta, joten siis lisäys oli 22,866,136: 41 markkaa.

C. Muut asiat.

Itsenäisyyspäivä. Kaupunginvaltuusto päätti³⁾, että joulukuun 6 päivää 1927, jolloin kymmenen vuotta oli kulunut Suomen julistautumisesta itsenäiseksi, vietettäisiin yleisenä juhlapäivänä kaupungin virastoissa ja laitoksissa siten, että työt olisivat keskeytyneinä kuten pyhäpäivinä, mutta työntekijöille ja viranpitäjille suoritettaisiin täysi päiväpalkka. Rahatoimikamarille annettiin tehtäväksi ryhtyä päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Kaupunginvaltuuston diaariin merkityt ratkaisemattomat asiat. Käsiteltäessä kaupunginvaltuuston diaariin merkittyjen kesäkuun 30 p:nä ratkaisematta olleiden asiain luetteloa⁴⁾ valtuusto päätti⁵⁾ poistaa diaarista Suomen uima-liiton esityksen kunnallisen uimahallin rakentamisesta sekä Suomen messujen osuuskunnan hallintoneuvoston anomuksen avustuksen myöntämisestä kauppa- ja teollisuustalon teettämiseen.

Tontinrajain korkeusmääräykset. Maistraatille antamissaan lausunnoissa kaupunginvaltuusto ilmoitti, ettei sillä ollut mitään muistuttamista niitä ehdotuksia vastaan, jotka kaupungin yleisten töiden hallitus oli laadittanut:

X kaupunginosan korttelien n:ot 296 a ja 296 b, XI kaupunginosan korttelien n:ot 306, 325, 327, 330 ja 334 a, XIII kaupunginosan korttelin n:o 439, XIV kaupunginosan korttelien n:ot 464, 470 ja 475 ja XV kaupunginosan korttelien n:ot 605, 607, 608, 625, 632, 633 ja 634 tontinrajain sekä Kallion kirkon tontinrajain korkeusmääräyksiksi⁶⁾:

II kaupunginosan korttelin n:o 97, XI kaupunginosan korttelin n:o 318 ja XIV kaupunginosan korttelin n:o 479 b tontinrajain korkeusmääräyksiksi⁷⁾:

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 63. — ²⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 180. — ³⁾ Valt. pöytäk. 23 p. marrask. 9 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 25. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 21 p. syysk. 2 §. — ⁶⁾ S:n 6 p. huhtik. 11 §. — ⁷⁾ S:n 7 p. syysk. 3 §.

XII kaupunginosan korttelissa n:o 376 olevan Fredriksperinkadun tontin n:o 56 sisäisten tontinrajain muuttamiseksi siten, että mainitulle tontille vahvistettaisiin sama 19 m:n korkeus, joka oli vahvistettu rajakkaiselle Porvoonkadun tontille n:o 27¹⁾;

XIII kaupunginosan korttelin n:o 429 tonttien korkeusasemain muuttamiseksi²⁾; sekä

XIV kaupunginosan korttelin n:o 505 tontinrajain korkeusmääräyksiksi³⁾.

Rakennusajan pidentäminen. Lääkärisseura Duodecim, jolle kaupunki oli luovuttanut⁴⁾ XIV kaupunginosan korttelissa n:o 464 sijaitsevat Pohj. Hesperiankadun tontit n:ot 17 ja 19 m. m. ehdoin, että niiden tuli olla rakennetut viimeistään kesäkuun 1 p:nä 1927, ilmoitti, että seura rahamarkkinoilla vallitsevan ahtaan ajan vuoksi ei ollut voinut ryhtyä paljon varoja kysyvään rakennusyritykseen ja anoi rakennusajan pidennystä.

Anomukseen myöntyen kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ myöntää lääkärisseura Duodecimille Pohj. Hesperiankadun tonttien n:ot 17 ja 19 rakennusajan pidennystä kesäkuun 1 p:ään 1930.

Rakennusoikeuden lisääminen. XII kaupunginosan korttelissa n:o 373 sijaitsevien Porvoonkadun tonttien n:ot 12, 14 ja 16 omistajat olivat anoneet, että heidät oikeutettaisiin rakennuttamaan viimemainitun kulmatontin pinta-alasta $\frac{5}{6}$ ja molemmista muista tonteista $\frac{2}{3}$ sekä teettämään rakennukset 20 m:n korkuiseksi, ja perustelivat anomustaan m. m. sillä, että kyseelliset tontit sijaitsivat puistikon ja tältä kohdalta 50 m:n levyisen Porvoonkadun välillä. Anomuksesta antamassaan lausunnossa rahatoimikamari, joka oli asiasta hankkinut kaupungin yleisten töiden hallituksen ja kaupunginasemakaava-arkkitehdin lausunnot, oli huomauttanut, etteivät mitkään painavat syyt vaatineet rajoittamaan kyseellisten tonttien sallittua rakennuskorkeutta 12 m:iin, kuten rakennusjärjestyksessä määrättiin, sekä että jos tonteille vahvistettiin sisäiset rakennusrajat, niiden alaakin haitatta voitiin voimaperäisemmin käyttää hyväksi. Kamari ehdotti tämän johdosta, että hakijat oikeutettaisiin rakennuttamaan omistamansa tontit laajemmalti kuin rakennusjärjestys salli ja kaupunginarkkitehti B. Brunilan laatiman piirustuksen tarkemmin osoittamalla tavalla, kuitenkin ehdoin, että tonttien omistajat tästä oikeudesta suorittivat kaupunginkassaan kohtuullisen korvauksen, joka tontin n:o 12 osalta arvioitiin 270,000 markaksi, tontin n:o 14 osalta 240,000 markaksi ja tontin n:o 16 osalta 296,000 markaksi, että tontteja rakennutettaessa noudatettiin kaupunginasemakaava-arkkitehti B. Brunilan laatimaa julkisivukaaviota sekä että tontin n:o 14 omistaja korvaukselta luovutti 103 m² tonttialastaan kaupungille Porvoonkadun puoleisen tontinrajan suoristamiseksi.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾

valtuuttaa rahatoimikamarin tekemään XII kaupunginosan korttelissa sijaitsevien Porvoonkadun tonttien n:ot 12, 14 ja 16 omistajain kanssa edellä mainitut, näiden tonttien rakennusoikeuden lisäämistä koskevat sopimukset, kuitenkin edellyttäen, että rakennusjärjestyksen 43 §:n 2 kohta muutettiin sanamuodoltaan seuraavaksi: »kaikki kartassa punaisella osoitetut tontit, joihin tehtävät asuinrakennukset saavat täyttää kulmatonteilla enintään kaksi kolmannesta ja välitonteilla enintään kaksi viidennestä niiden pinta-alasta, mikä määräys ei kuitenkaan koske korttelin n:o 373 tontteja n:oja 12, 14 ja 16»; että rakennusjärjestyksen 50 §:n 7 mom. sai seuraavan sana-

1) Valt. pöytäk. 21 p. syysk. 15 §. — 2) S:n 12 p. lokak. 2 §. — 3) S:n 23 p. marrask. 4 §. — 4) Ks. v:n 1923 kert. s. 28 ja v:n 1924 kert. s. 134. — 5) Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 23 §. — 6) S:n 7 p. syysk. 20 §.

muodon: »että asuinrakennuksen suurin luvallinen korkeus on kakstitoista metriä (12 m) erityisesti vahvistetussa kartassa sinisellä, harmaalla tai punaisella värillä osoitetuilla alueilla. Tämä määräys ei koske korttelissa n:o 373 olevia Porvoonkadun tontteja n:oja 2, 14 ja 16»; sekä että vahvistettiin sellainen kaupunginasemakaavan muutos, että kyseelliset tontit sai rakennuttaa edellä mainitun, kaupunginasemakaava-arkkitehti B. Brunilan laatiman kartan tarkemmin osoittamalla tavalla; sekä

siinä tapauksessa, että tämä ehdotus hyväksyttiin, antaa rahatoimikamarille tehtäväksi ryhtyä kaikkiin valtuuston päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Kesäkuun 22 p:nä sisäasiainministeriö vahvisti kaupunginvaltuuston päätöksen ¹⁾ joka koski Aleksanterinkadun tonttien n:ot 22 a ja 22 b kattolistan korkeutta.

Kaupunkiin yhdistettyä aluetta koskevat rakennusmääräykset. Rahatoimikamari, jolle kaupunginvaltuusto oli antanut tehtäväksi ²⁾ kaupungin vahvistetun asemakaavan ulkopuolella olevan kaupunkiin yhdistetyn alueen rakennuttamista koskevien määräysten kodifioimisen sekä uusien samaa asiaa koskevien määräysten ehdotusten laatimisen, anoi vapautusta tästä tehtävästä sekä esitti, että valtuusto anois maistraatin toimenpidettä, jotta kaikki kaupunkiin liitetyn, vahvistetun kaupunginasemakaavan ulkopuolella olevan alueen rakennuttamista koskevat määräykset kaupungin voimassa olevan rakennusjärjestyksen uudistamisen yhteydessä kodifioitaisiin ja täydennettäisiin. Kaupunginvaltuusto epäsi ³⁾ kamarin esityksen, koska paraikaa valmistettiin ehdotusta kaupunginasemakaavalaiksi ja yleiseksi rakennussäännöksi, joihin m. m. tuli sisällyttämään kaupunkiin yhdistetyn, vahvistetun kaupunginasemakaavan ulkopuolella olevan alueen rakennuttamista koskevia määräyksiä, minkä johdosta Helsingin kyseellisiä alueita koskevien voimassa olevien rakennusmääräysten tarkistaminen tuli välttämättömäksi heti kun tämä lainsäädäntö oli saatettu voimaan.

Vallilan korttelia n:o 580 koskevat rakennusmääräykset. Vahvistaessaan ⁴⁾ Vallilan korttelin n:o 580 uuden jaoituskaavan kaupunginvaltuusto samalla määräsi ⁵⁾, että mainittua korttelia rakennuttaessa oli noudatettava Vallilan ja Mäkelän kivalotonteille vahvistettua rakennusjärjestystä ⁶⁾.

Yhteisen pihamaan järjestäminen. Kaupunginvaltuusto myöntyi ⁷⁾ periaatteessa arkkitehti K. Borgin perustettavan osakeyhtiön puolesta tekemään anomukseen, että VII kaupunginosan korttelissa n:o 126 sijaitsevalle Tehtaankadun tontille n:o 13 ja kaupungin omistamalle saman korttelin tontille n:o 15 saisi teettää yhteisen pihamaan. Rahatomikamarille annettiin tehtäväksi ryhtyä tästä päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Torikauppaa koskevat terveydenhoitojärjestyksen määräykset. Uudenmaan läänin maaherra oli lokakuun 16 p:nä 1926 antamallaan päätöksellä ⁸⁾ määrännyt, että terveydenhoitojärjestyksen II luvun 7 §:n määräysten soveltaminen, mikäli ne koskivat lihan, kynityn siipikarjan, kynityn tai nyljetyn riistan, voim, juuston ja leivän kauppaa siihen asti voimassa ollein rajoituksin ⁹⁾ lykättäisiin kesäkuun 1 p:ään 1931, mutta muuten astuisivat voimaan kesäkuun 1 p:nä 1926. Tästä päätöksestä sekä valtuusto että eräät torikauppiat valittivat korkeimpaan hallinto-oikeuteen ⁸⁾, joka joulukuun 3 p:nä 1926 antamassaan päätöksessä

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 15. — ²⁾ Ks. v:n 1922 kert. s. 124. — ³⁾ Valt. pöytäk. 23 p. maalisk. 9 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. s. 5. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 6 p. huhtik. 10 §. — ⁶⁾ Ks. v:n 1924 Kunnall. asetuskok. s. 74. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 21 p. syysk. 13 §. — ⁸⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 30. — ⁹⁾ Ks. v:n 1923 kert. s. 63.

lausui, ettei maaherra antaessaan edellä mainitun määräyksensä ollut ylittänyt toimivaltaansa, mutta että korkein hallinto-oikeus, koska kysymystä arvosteltaessa oli etusijassa otettava huomioon valituksen aiheena olleen toimenpiteen tarkoituksenmukaisuus, oli jättänyt sen hallituksen ratkaistavaksi. Heinäkuun 7 p:nä asiaa käsitellessään valtioneuvosto ei ollut katsonut olevan syytä maaherran päätöksen muuttamiseen, minkä johdosta se viipymättä tuli voimaan ¹⁾).

Makkaratehtailija A. Piehlin anomus saada vuoden loppuun asti myydä savustettuja lihatavaroita Kauppatorilla ei aiheuttanut ²⁾ kaupunginvaltuuston taholta toimenpidettä, koska kaupungin viranomaisilla ei ollut oikeutta myöntää erivapautusta terveydenhoitojärjestyksen määräyksistä.

Suomenkielen asema Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiössä. Eräät Helsingin kunnan jäsenet olivat anoneet, että kaupunginvaltuusto ryhtyisi toimenpiteisiin,

jotta Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiö ulospäin näkyvässä toiminnassaan antaisi kaupungin suomalaisen väestöenemmistön kielelle sille kuuluvan ensimmäisen sijan;

jotta yhtiö vaatisi virkailijoiltaan ja palveluskunnaltaan, ainakin niiltä, jotka joutuivat tekemisiin yleisön kanssa, että heidän tuli täydellisesti osata suomenkieltä ja vastaanhangoittelematta sitä käyttää sekä kohteliaasti suhtautua suomenkielisiin matkustajiin;

jotta yhtiö vallitsevien epäkohtien poistamiseksi ottaisi palvelukseensa suomenkielisiäkin henkilöitä ja antaisi henkilökunnalleen opetuksen suomenkielillä.

Annettuaan Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiölle tilaisuuden lausua mieltäpitänsä tästä anomuksesta kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ kehoittaa yhtiön johtokunnassa olevia kaupungin edustajia toimimaan niin, että suomen- ja ruotsinkielen käyttämisestä Helsingin kunnallishallinnossa voimassa olevia määräyksiä yhtiön toiminnassa tarkoin noudatettiin sekä että muut oikeutetun tyytymättömyyden syyt mitä pikimmin poistettiin.

Kaupungin viranpitäjän palvelusehtosääntö. Selvitellessään kysymystä kaupungin viranpitäjän palkkausjärjestelmän uudistamisesta rahatoimikamari samalla otti harkittavakseen kysymyksen mainittujen viranpitäjien voimassa olevan palvelusehtosäännön muuttamisesta. Tällöin kamari katsoi kyseellisen säännön olevan tarkistuksen tarpeessa, mutta koska tämä työ vaati tarkkoja esitutkimuksia ja pitkiä selvityksiä, jotka eivät sopineet suoritettaviksi palkka-järjestelykysymyksen valmistelun yhteydessä, kamari rajoittui tekemään ne muutosehdotukset, joita liukuvain palkkain järjestelmän poistaminen suoranaisesti edellytti. Kamarin esitykseen ⁴⁾ myöntyen kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ vahvistaa lokakuun 29 p:nä 1918 annetun kunnan viranpitäjien palvelusehtosäännön 8 §:lle, sellaisena kuin se esiintyi kaupunginvaltuuston kesäkuun 7 p:nä 1922 ⁶⁾ tekemän päätöksen mukaan, muutetun sanamuodon.

Oikeus sivuvirkojen pitämiseen. Tehdessään ⁷⁾ kaupungin viranpitäjien palkkauksen järjestelyä koskevan päätöksensä kaupunginvaltuusto samalla määräsi ⁵⁾, ettei viranpitäjien ollut sallittava hoitaa kunnallista luottamustehtävää toisessa kunnassa.

Kaupunginviskaalien virkain uudestaanjärjestely. Kaupunginvaltuustolle lähettämässään kirjelmässä oikeuskansleri ilmoitti laatineensa luonnoksen Helsingin kaupunginviskaalien työjärjestykseksi ⁹⁾, jonka mukaan vakinaisten viskaalien lukumäärä lisättäisiin kolmesta neljään ja toinen ylimääräisistä

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 1 §. — ²⁾ S:n 9 p. marrask. 20 §. — ³⁾ S:n 23 p. marrask. 23. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 40, s. 27. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 14 p. jouluk. 15 §. — ⁶⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 153. — ⁷⁾ Ks. tätä kert. s. 50. — ⁸⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 97.

viskaalintoimista lakkautettaisiin, kuitenkin niin, ettei ylimääräisten viskaalien lukumäärää lopullisesti vahvistettaisi, ennenkuin uudestaanjärjestelystä oli saatu tarpeellinen kokemus. Uusi työjärjestys ja osittain myöskin toukokuun 10 p:nä vahvistettu kaupunginviskaalien uusi ohjesääntö¹⁾ tulivat muuttamaan näiden viranpitäjien virkatehtäviä. Niinpä oli ensimmäiselle kaupunginviskaalille annettu erinäisiä uusia tehtäviä. Hänen tuli samoin kuin muidenkin viskaalien toimia syyttäjänä jollakin tai joillakin raastuvanoikeuden osastoilla oikeuskanslerin kalenterivuodeksi kerrallaan erityisesti tekemän päätöksen mukaisesti, mutta sitäpaitsi oikeuskanslerin määräyksestä esiintyä syyttäjänä vaikeanlaatuisissa rikosjutuissa siitä huolimatta, millä raastuvanoikeuden osastolla asia käsiteltäisiin, sekä toimia kaupunginviskaalinviraston kanslian päällikkönä. Kaikkien viskaalien toiminnassa tapahtuisi se tärkeä muutos, että asianomaisten tuli olla saapuvilla tärkeätköissä valmistavissa poliisikuulusteluissa, ja jotta tämän säännöksen tarkoitus saavutettaisiin ja osanotto poliisikuulusteluihin tulisi täysin tehokkaaksi, määrättiin työjärjestyksessä, että ensimmäisen kaupunginviskaalin päivittäisillä käynneillä kaupungin poliisilaitoksella tuli ottaa selko siellä tutkituista rikosjutuista sekä, jos hän katsoi asian laadun vaativan syyttäjän läsnäoloa tutkimuksessa, ilmoittaa asia sille viskaalille, joka esiintyisi jutussa syyttäjänä.

Samalla oikeuskansleri huomautti, että edellä mainittu kaupunginviskaalien virkatehtävään järjestely lisäisi heidän työmääräänsä sekä että erinäiset kaupunginviskaalien uuden ohjesäännön määräykset rajoittivat heidän mahdollisuuksiaan suorittaa ansiotyötä vakinaisen toimintansa rinnalla, minkä johdosta kaupunginviskaalien virkoihin liittyviä pohjapalkkoja olisi korotettava.

Edellisessä lyhyesti selostetun kirjelmän johdosta kaupunginvaltuusto päätti²⁾

oikeuskanslerille annettavassa lausunnossa puoltaa Helsingin kaupungin kaupunginviskaalien virkain järjestelemistä koskevaa ehdotusta, kuitenkin edellyttäen, että työjärjestykseen otettiin selvä säännös siitä, että kaupunginviskaalit palkkauksen, eläkkeen ja virkavapauden suhteen olivat Helsingin kaupungin viranpitäjistä voimassa olevien määräysten alaiset;

että ensimmäisen kaupunginviskaalin virka luettaisiin 14:nteen ja muut vakinaiset kaupunginviskaalinvirat 12 vakinaiseen palkkausluokkaan sekä että ylimääräisen viskaalin palkka vastaisi viimeksimainitun luokan palkkaa, kaikki luettuna tammikuun 1 p:stä 1928;

merkitä vuoden 1928 menosääntöön 10,000 markan määrärahan kaupunginviskaalien tarverahoja varten; sekä

antaa rahatoimikamarille tehtäväksi hankkia tarpeellisen virkahuoneiston kaupunginviskaaleille.

Ensimmäisen ja avustavan toisen kaupunginvoudin virkavarain säilyttäminen. Vuonna 1926 kaupunginvaltuusto antoi³⁾ tätä tarkoitusta varten asetetulle komitealle tehtäväksi tutkia kysymystä, miten kaupunginvoutien ja eritoten ensimmäisen kaupunginvoudin perimäin varain säilyttäminen asianmukaisimmin olisi järjestettävä sekä mihin muihin uudistuksiin ulosottolaitoksessa kenties olisi ryhdyttävä. Tämän johdosta antamassaan mietinnössä⁴⁾ komitea tehtyään selkoa kaupunginvoutien virka-asemasta ja

¹⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 28. — ²⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 34 §. — ³⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 126. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 38 v:lta 1926.

yleisistä palvelusehdoista sekä ensimmäisen kaupunginvoudin rahavarain hoitoa koskevista lakimääräyksistä lausui pääasiassa seuraavaa:

Komitea yhtyi täydellisesti maistraatin julkilausumaan mielipiteeseen, että ensimmäisen kaupunginvoudin konttorissa siihen asti noudatettu järjestelmä, jonka mukaan niiden perittyjen varain korot, joita asiallinen ei vielä ollut nostanut, tulivat kaupunginvoudille, oli sopimattomana poistettava. Ennenkuin tämä muutos voitiin toteuttaa, oli kuitenkin määrättävä, kenellä oli oikeus saada puheena olevat korkovarot, joita kukaan lain mukaan ei voinut vaatia itselleen. Tähän katsoen ja koska perittyjen varain sijoittaminen pankkiin sitäpaitsi koski ulosottolaissa säädettyjä kaupunginvoudin virkavelvollisuuksia, voitiin uudistus toteuttaa ainoastaan lainsäädäntöteitse. Komitea oli ensi sijassa harkinnut sellaisen järjestelyn mahdollisuutta, että nämä yksityisille asiallisille kuuluvat rahamäärät pantaisiin korkoa kasvamaan asiallisten laskuun. Tällainen järjestely tuottaisi kuitenkin niin paljon teknillisiä vaikeuksia, ettei komitea puolestaan tahtonut puoltaa sen toteuttamista. Tämä kanta oli myöskin sopusoinnussa voimassa olevan lain kanssa, joka yleensä ei oikeuta saamamiestä, jonka lain tai sopimuksen mukaan itsensä tulee velalliselta noutaa tai tilata maksettavaksi eräytyneet saamisensa, saamaan korkoa siltä ajalta, jona hän on laiminlyönyt maksun nostamisen.

Sitä vastoin ei komitea ollut havainnut käytännössä minkäänlaisia haittoja liittyvän järjestelmään, jonka mukaan kaupunginvoudin hoidossa olevain varain korot tulisivat asianomaiselle kaupunkikunnalle. Sellaista asian ratkaisua perusteli se seikka, että kunta kustantaa ulosottolaitoksen kaupungissa. Luonnollisin ja varmuuden kannalta tyydyttävin järjestely olisi, että kaupunki omalla vastuullaan ottaisi hoitaakseen perityt varat, kuitenkin lukuunottamatta käsikassaa pienenlaisten maksujen suoritusta varten kaupunginvoudinkonttorissa. Käytännössä voitaisiin menetellä esim. siten, että kaupunginvouti velvoitettaisiin toimittamaan perityt varat, lukuun ottamatta käsikassaan varattua määrää, kaupungin rahatoimikonttoriin, jonka sitten tulisi kaupunginvoudin käytettäväksi avata pankissa tili rahatoimikonttorin määräämälle summalle. Tältä tililtä varoja suoritettaessa tulisi kaupunginvoudin kirjoittaa maksuosoitukset tavallisessa järjestyksessä ja välittömästi asianomaisen pankin maksettaviksi. Tällainen järjestely olisi yksinkertainen eikä aikaansaisi minkäänlaisia vaikeuksia käytännössä. Tilin ylittämistä ei myöskään olisi pelättävissä, kun pankki ei tietenkään lunastaisi tilillä olevaa rahamäärää ylittäviä maksuosoituksia. Toiselta puolen kaupunginvouti olisi samoin kuin aikaisemmin vastuussa perittyjen varain tilittämisestä ja suorittamisesta asianomistajille, jota vastoin toiselta puolen kaupungin vastuu rajoittuisi rahatoimikonttoriin toimitettujen ja pankkitilille talletettujen varain olemassa-oloon.

Kun edellä ehdotettu järjestely lisäisi kaupunkikunnan vastuunalaisuutta, olisi nimenomaisella lainsäädännöksellä jätettävä kunkin kaupungin valtuuston asiaksi ensi sijassa ratkaista, ottaako kaupunki huolekseen kaupunginvoudin rahain hallinnon. Asiallinen, joka ei ollut anonut saada nostaa hänelle kuuluvia varoja kymmenen vuoden kuluessa niiden maksamisesta, menettäisi komitean ehdotuksen mukaan erityisen lainsäädännöksen nojalla oikeutensa näihin varoihin, jotka kaupungissa joutuisivat kaupunginkassan ja maalla valtion omaisuudeksi. Samalla tavalla olisi pantit, joita ei peritty kymmenen vuoden kuluessa siitä kuin pantinantaja tietävästi oli tullut oikeutetuksi saamaan pantin takaisin, muutettava rahaksi kaupunkikunnan tai valtion laskuun.

Avustava toinen kaupunginvouti hoiti maan toisella paikkakunnalla maksuunpantujen verojen perimistä, mikä verovelvollisen tännemuuton johdosta tai jostain muusta laillisesta syystä oli uskottu hänen tehtäväkseen virka-aputoimena. Mainitulla virkamiehellä oli myös oikeus saada perimiensä varain korkotulot itselleen. Komitea ei katsonut olevan syytä määrätä, että puheena olevat varat pantaisiin kasvamaan korkoa kaupungin laskuun, koska ne oli toimitettava toimeksiantajalle virkateitse ja hyvä järjestys tuntui vaativan, että ne lähetettiin mikäli mahdollista viipymättä.

Asiaa käsitellessään kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ anoa hallitukselta, että eduskunnalle annettaisiin esitys seuraavain lisäyksien tekemisestä ulosottolakiin:

Kaupungissa voi kaupunginvaltuusto antaa rahatoimikamarin tehtäväksi ulosottomiehen sijasta hoitaa tuomion tai päätöksen nojalla perittyjä sekä takavarikoituja tai hukkaamiskiellon alaisia rahavaroja. Rahatoimikamarin siten hoitamista rahoista vastaa kaupunki oikeutettuna saamaan hyväkseen niiden korkovarot.

Tuomion tai päätöksen nojalla peritty rahamäärä, jota asiallinen ei nosta kymmenen vuoden kuluessa siitä kuin rahamäärä on kertynyt ulosottomiehelle, on kaupungissa tuleva kunnalle ja maalla valtiolle.

Ulosottomiehelle voimassa olevain säännösten mukaan annettu irtain pantti, jota hän ei ole muuttanut rahaksi ja jota ei peritä kymmenen vuoden kuluessa siitä kuin pantinantaja tietävästi on tullut oikeutetuksi saamaan sen takasin, on kaupungissa muutettava rahaksi kunnan ja maalla valtion laskuun.

*Ulosottoimin tapahtuvan verojen perinnän tarkkailu ja toisen kaupunginvoudin konttorin työn järjestely*²⁾). Maistraatti ilmoitti asettaneensa komitean, jonka tuli laatia ehdotukset verojen pakkoperinnän tarkkailun ja toisen kaupunginvoudin konttorin työn mahdollisesti tarpeelliseksi havaituksi uudestaanjärjestelyksi samoin kuin muiksi toimenpiteiksi, joiden komitea työn kestäessä havaitsisi välittömästi liittyvän edellä mainittuihin kysymyksiin, sekä komitean tehtävänsä suoritettuaan jättäneen maistraatille asiaa koskevan mietinnön³⁾. Se järjestelmä, jota komitean mielestä niin pian kuin mahdollista oli ryhdyttävä Helsingissä noudattamaan verojämiä perittäessä, oli pääpiirtein seuraava: Sen jälkeen kuin jokaisen veronkantokauden päättyessä samalla tavalla kuin aikaisemmin oli suoritettu sääntönäinen, n. s. vapaaehtoinen verojen maksu, tuli rahatoimikonttorin lähettää jäämäluettelot toisen kaupunginvoudin konttoriin. Luettelot oli laadittava samalla tavalla kuin siihen asti, paitsi että niihin oli merkittävä myöskin verovelvollisen nimi. Verojen pakkoperinnässä ei vastedes enää esiintyisi verolippuja kaksin kapalein, mikä järjestelmä oli vaikeuttanut tarkkailua tai tehnyt sen kokonaan mahdottomaksi, vaan kutakin verovelvollista kohden ainoastaan yksi verolippu, joka annettaisiin verovelvolliselle jo ennen veronkantoa, ja sen lisäksi perimiskortti kutakin sellaista verovelvollista varten, joka oli jättänyt erääntyneen vero-osuutensa maksamatta. Perimiskortit oli kirjoitettava rahatoimikonttorissa, ja niiden tuli seurata jäämäluetteloa. Toisen kaupunginvoudin ja ulosottomiesten tuli ottaa ne huostaansa sekä jakaa ne ulosottoapulaisille, jotka voivat niiden mukaan osoittaa verovelvollisille perittäväksi erääntyneen veromäärän. Sitäpaitsi ne olisivat ulosottoapulaisille avuksi hänen etsiesään verovelvollista, jonka osoite ja ammatti oli merkitty korttiin. Jos korttiin

¹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. helmik. 1 §. — ²⁾ Vrt. v:n 1925 kert. s. 123—126 ja v:n 1926 kert. s. 93—98. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 11.

merkitty osoite havaittaisiin vääräksi, jätettäisiin kortti poliisilaitoksen osoitetoimistoon, missä kaksi tässä tarkoituksessa työskentelevää kaupunginvoudinkonttorin virkailijaa oikaisisi virheen. Perimiskorttia ei missään tapauksessa eikä millään ehdoilla saisi käyttää peritystä verojäämästä annettavana kuittina. Juuri tässä kohden, siis kuittijärjestelmässä, komitea piti kokonaan uuden menetelmän, nim. n. s. perimiskuittijärjestelmän, käytäntöön ottamista välttämättömänä. Kuittilomakkeet sidottaisiin esim. 100 alkuperäistä kuittia ja yhtä monta jäljennöstä käsittäviin vihkoihin ja olisivat numeroidut parittain samoin numeroin. Nämä kuittivihot olisivat ulosotto-laitoksen tarkastajan hallussa, joka tunnustetta vastaan jakaisi niitä asianomaisille viranpitäjille. Perimiskuitteihin oli painettava tarpeellinen teksti, sekä toisen kaupunginvoudin tai asianomaisen ulosottomiehen nimikirjoitusjäljennös, minkä lisäksi niihin tuli olla kuvattuna se tarkastusleima, jota ilman jokainen veroa perittäessä annettu perimiskuitti oli mitätön. Ennenkuin tarkastaja jakoi kuittivihkoja, oli niissä olevat lomakkeet leimattava edellä mainitulla yksinomaan hänen huostassaan olevalla tarkastusleimasimella. Yleisölle oli ilmoitettava, että jokaisessa toisen kaupunginvoudin konttorin virkailijain laatimassa kuitissa tuli olla mainittu tarkastusleima ja että vero muussa tapauksessa voitiin uudestaan periä asianomaiselta; viimeainittu seikka oli saatava vahvistetuksi asianmukaisesti annettavalla asetuksella. Painettuun kuittilomakkeeseen merkittäisiin verovelvollisen nimi, peritty veromäärä sekä lisäkorko ja toimituspalkkio sekä oliko suoritus mahdollisesti osamaksu. Viimemainittujen käyttöä olisi rajoitettava siten, että toinen kaupunginvouti tai ulosottomies oikeutettaisiin ratkaisemaan, saiko osamaksuja ottaa vastaan vai ei. Tarkkailuosaston tuli erityistä korttijärjestelmää käyttäen valvoa osamaksujen suoritusta.

Kysymystä, missä määrin toisen kaupunginvoudin oli katsottava olevan vastuussa toimenantajalleen, kaupungille, siinä tapauksessa että kaikesta huolimatta vastedeskin esiintyisi epärehellisyyttä veronperimisessä, sekä oliko mainittu kaupunginvouti lain mukaan katsottava esteettömäksi rajoittamaan alaistensa ulosottoapulaisten tehtävät verojen pakkoperinnässä käsittämään ainoastaan irtaimistoulosmittausten toimittamisen, oli laamanni J. Ugglan komitean pyynnöstä selvitetty ja tällöin tullut siihen tulokseen,

että sen toimituksen, irtaimen omaisuuden ulosmittauksen, jonka kaupunginvouti voimassa olevain lainsäädännösten mukaan voi antaa ulosottopalvelijan tehtäväksi, oli katsottavan käsittävän, paitsi irtaimistoulosmittausta rajoitettussa merkityksessä, myös verojäämien pakkoperinnän yleensä, siihen luettuna niiden rahavarojen kannanta, jotka maksuvelvollinen vapaaehtoisesti tarjoaa täytäntöönpanijalle tämän ollessa ulosottokäynnillään; että kaupunginvoudin lainmukainen vastuu sen mukaisesti ulottui käsittämään myös niiden käteisvarojen tilityksen, jotka ulosottopalvelija pakkoperintätoimituksen kuluessa on kantanut; sekä että voimassaolevat asetukset eivät oikeuttaneet kaupunginvoutia jatkuvasti rajoittamaan ulosottopalvelijan tehtävää verojen pakkoperinnässä käsittämään ainoastaan irtaimistoulosmittauksen tai määräämään, että maksuvelvollisen ulosottoimituksen kuluessa ehdottomasti on suoritettava verojäämän vapaaehtoinen maksu suoraan kaupunginvoudinkonttoriin.

Kuulutettuina veronmaksukausina tapahtuvan veronmaksun tuli komitean mielestä tapahtua samalla tavalla kuin siihen asti, ja verolippu oli laadittava entisellä tavalla, kuitenkin siten, että siihen oli poikkipäin selvin kirjaimin painettava ilmoitus, että ulosottolaitoksen verolippuun merkitsemä kuittaus oli mitätön sekä että siis, jos veromäärä maksettiin ulosottomie-

helle, oli vaadittava erityinen perimiskuitti. Verolipun selkäpuolelle oli painettava ilmoitus, että jos vero suoritettiin kaupunginvoudin konttoriin tai ulosottoapulaiselle, sen suorittamisesta oli annettava erityinen, verolippuun jäljennetyn mukaisella tarkkailuleimalla varustettu perimiskuitti. Mikäli veromääriä kantokauden päätyttyä maksettiin rahatoimikonttoriin, tuli maksajan saada kuitti samalla tavalla kuin kantokautena, mutta jos maksu suoritettiin kaupunginvoudinkonttoriin tai ulosottoapulaiselle, oli sen suorittajalle annettava erityinen perimiskuitti. Samaten oli ne rahamäärät, jotka ulosmitattiin palkasta työnantajalta, kuitattava perimiskuitilla. Muille paikkakunnille lähetettyjä verolippuja oli komitean mielestä pidettävä maksuunpanoluettelon otteina, joten niiden tuli saada verolipun muodosta poikkeava asu.

Toisen kaupunginvoudin konttorin sisäisestä järjestelystä komitea lausui seuraavaa: Konttorin johtajana toimisi toinen kaupunginvouti ja hänen avukseen perimistyöhön oli otettava kolme ylimääräistä ulosottomiestä. Ulosottoapulaisten lukumäärä voisi jäädä entiselleen, 50:ksi, ja 40 heistä kuuluisi vakinaiseen palkkasääntöön. Näistä viranpitäjistä 5 avustaisi toista kaupunginvoutia, 7 avustavaa toista kaupunginvoutia, joka huolehti kaikista maaseudulta tulevista virka-apuasioista, sekä kolmea ylimääräistä ulosottomiestä 12—13 kutakin. Tarkkailusta huolehtisi maistraatin asettama tarkastaja, jonka tehtävä käsittäisi myöskin ensimmäisen kaupunginvoudin konttorin ja avustavan rikostuomioiden toimeenpanijan konttorin toiminnan tarkkailun. Hänen avukseen otettaisiin kaksi konttoriapulaista. Tarkastajan, joka ei missään tapauksessa saisi vastaanottaa kertyviä varoja, tulisi m. m. valvoa toisen kaupunginvoudin ja hänen alaisensa henkilökunnan kannettavien varojen perintää ja tilitystä. Toisen kaupunginvoudin toiminnan tarkkailemiseksi olisi tarkastajan vähintään kerran kuukaudessa tarkastettava konttorin rahavarat ja tällöin tarkattava, että kaikista kassakirjaan viime tarkastuksen jälkeen merkityistä eristä oli asianmukaiset todisteet sekä että kaikki toisen kaupunginvoudin konttoriin kertyneet varat säädetyn ajan kuluessa tilitettiin asianomaiselle toimeksiantajalle. Edelleen hänen tuli valvoa ylimääräisten ulosottomiesten ja ulosottopalvelijain suorittamaa perimistyötä sekä siinä tarkoituksessa huolellisesti tutkia ja tarkastaa sekä kaikki poisto-, virka-apu- y. m. luettelot että myös, milloin se osoittautui välttämättömäksi, toimittamalla tutkimuksia verovelvollisten luona valvoa perimistoimenpiteitä. Hänen tuli myös vähintään kerran kuukaudessa vuosineljänneksenä toimittaa jokaisen ulosottovirkailijan perimistoiminnan täydellinen tarkastus; samoin oli meneteltävä ennen heidän kesä- ja muun lomainsa alkamista. Lisäksi tuli hänen tarkoin valvoa, että ulosottomiesten perimät varat säädettyinä aikana ja säädetyssä järjestyksessä suoritettiin toimeksiantajalle. Tarkastustyö oli kuitenkin järjestettävä siten, ettei toisen kaupunginvoudinkonttorin annettava lopputilitys sen johdosta viivästynyt. Edelleen oli tarkastajan erityisen kirjaan luetteloitava antamansa, tarkastusleimatut perimiskuittivihot samoin kuin myös hänelle palautetut kuittijäljennökset. Lisäksi tuli tarkastajan toimittamistaan inventauksista ja tarkastuksista pitää päiväkirjaa, joka oli vähintään joka vuosineljänneksenä esitettävä maistraatille.

Komitean mielestä oli konttoriin ehdottomasti perustettava kassanhoitajan toimi, jotta konttorin kassa voisi välittää konttorin koko rahaliikkeen. Yleisön kassaan suorittamista veromääristä annettaisiin kuitti yksinomaan ylempänä mainitulla tavalla. Kassanhoitoon kuuluisi myöskin kassantarkkailija tai kassa-apulainen.

Ulosottopalvelijain tulisi päivittäin maksaa perimänsä suurehkot rahamäärät joko kaupungin tilille asianomaisiin pankkeihin tai kaupunginkassaan siten, että heidän huostaansa seuraavan päivän tilitykseen asti jäävät rahamäärät eivät ylittäisi esim. tuhatta markkaa lukuunottamatta sitä 2,000 markan vaihtokassaa, joka heillä oli oikeus pitää käytettävänä. Rahatoimikonttorin ja asianomaisten pankkien suorituksista antamat kuitit tuli toisen kaupunginvoudin konttorin kassan hyväksyä käteissuoritukseksi. Vähintään kahdesti viikossa tuli ulosottoapulaisten tehdä kaupunginvoudin konttorille tili edellisen tilityksen jälkeen perimistään varoista.

Maistraatti ilmoitti edelleen hyväksyneensä komitean ehdottaman ja edellä selostetun, verojen pakkoperinnän tarkkailussa käytäntöön otettavan järjestelmän ja aikovansa anoa, että perimiskuitin käytäntöön ottamisesta Helsingissä annettaisiin asetus, sekä päättäneensä, että toisen kaupunginvoudin konttorin sisäinen työjärjestys uudistettaisiin komitean ehdotusten mukaisesti. Sen ohessa maistraatti ehdotti kaupunginvaltuuston päätettäväksi,

että toisen kaupunginvoudin konttoriin perustettaisiin kaksi ylimääräisen ulosottomiehen tointa ja yksi kassantarkkailijan toimi;

että ulosottolaitoksen tarkastajan toimi merkittäisiin vakinaiseen palkka-sääntöön ja että laitoksen tarkkailuosastolle perustettaisiin kaksi tarkkailu-apulaisen tointa;

että toisen kaupunginvoudin konttoriin perustettu varattomuustodistusten tarkastajan toimi lakkautettaisiin lokakuun 1 p:stä lukien;

että toisen kaupunginvoudin toimi sijoitettaisiin 15 vakinaiseen palkkaluokkaan, avustavan toisen kaupunginvoudin ja ylimääräisen ulosottomiehen toimet 12 luokkaan, kassanhoitajattaren toimi sekä 15 ulosottoapulaisen tointa 6 luokkaan, 25 ulosottoapulaisen tointa 5 luokkaan, kassantarkkailijan toimi 4 ja konttoriapulaisen toimet 3 luokkaan, tarkastajan toimi 14 ja tarkkailuapulaisen toimet 3 luokkaan sekä että 270,000 markkaa osoitettaisiin ylimääräisten ja tilapäisten ulosottoapulaisten palkkaamiseksi; sekä

että edellä luetellut toimenpiteet toteutettaisiin syyskuun 1 p:stä lukien, mikäli edellä ei ollut toisin ehdotettu.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ maistraatin esityksen ja osoitti päätöksestä kuluvana vuonna aiheutuvat lisäkustannukset, 67,100 markkaa, talousarvion määrärahasta Uusien virkain palkat ja palkankorotukset.

Rahatoimikamarin ohjesääntö. Nuorempi oikeusneuvosmies G. Leopold oli valittanut²⁾ Uudenmaan läänin maaherralle kaupunginvaltuuston päätöksestä, joka koski rahatoimikamarin ohjesäännön muuttamista ja joka herra Leopoldin käsityksen mukaan ei ollut syntynyt lain määräämässä järjestyksessä. Sittenkuin maaherra hyväksyen valituksen oli kumonnut sen aiheena olleen päätöksen ja kaupunginvaltuusto tämän johdosta oli valittanut³⁾ korkeimpaan hallinto-oikeuteen, tämä oli palauttanut asian maaherralle huomauttaen, että asian käsittely kuului hallitukselle. Maaherra oli sen jälkeen lähettänyt korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen ynnä kaikki asiaan kuuluvat asiakirjat sisäasianministeriölle, joka asiaa käsiteltäessä toukokuun 2 p:nä hyläten herra Leopoldin väitteen, että kaupunginvaltuuston valitukset oli liian myöhään annettu korkeimmalle hallinto-oikeudelle, harkitsi oikeaksi kumota valituksen aiheuttaneen maaherran päätöksen ja jättää asian kaupunginvaltuuston päätöksen varaan, koska maistraatti, ennenkuin kaupungin-

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. kesäk. 12 §. — ²⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 100. — ³⁾ S:n s. 101. —
⁴⁾ Valt. pöytäk. 15 p. kesäk. 13 §.

valtuusto hyväksyi kyseellisen rahatoimikamarin ohjesäännön muutoksen, oli antanut siitä valtuustolle asiallisen lausunnon ja sen siis oli katsottava asianmukaisesti vaikuttaneen asian valmisteluun sekä koska se seikka, ettei mainittua muutosehdotusta ollut esitetty kaupunginvaltuustolle kaupunkien kunnallishallinnosta annetun asetuksen 51 §:ssä mainitussa järjestyksessä, ei sinänsä vaikuttanut valtuuston päätöksen laillisuuteen.

Rahatoimikamarin johtosäännön muutos. Rahatoimikamari lähetti kaupunginvaltuustolle johtosääntönsä muutosehdotuksen, jota laadittaessa oli otettu huomioon kaupunginvaltuuston päätös¹⁾ rahatoimikonttorin uudestaanjärjestelystä. Ehdotus hyväksyttiin²⁾, sittenkuin siihen oli tehty erinäisiä rahatoimenjohtajan ehdottamia muutoksia.

Kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosääntö. Kaupunginvaltuusto hyväksyi³⁾ rahatoimikonttorin uudestaanjärjestelystä johtuvan kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön 25 §:n 1 kohdan muutoksen.

Työnvälitystoimiston ohjesääntö. Työnvälitystoimiston johtokunnan laadittua ehdotuksen toimiston uudeksi ohjesäännöksi ja rahatoimikamarin, jonka lausuntoa ehdotuksesta oli pyydetty, tehtyä siihen joitakin pääasiassa muodollisia muutoksia, kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ puolestaan hyväksyä Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston ohjesääntöehdotuksen ja lähettää sen sosialiministeriön vahvistettavaksi.

Merimiesten työnvälitys. Sittenkuin kaupunginvaltuusto tehdyn tiedustelun johdosta oli ilmoittanut sosialiministeriölle, että Helsingin meriliikenne valtuuston mielestä oli kasvanut niin suureksi, että kaupungin työnvälitystoimistoon olisi perustettava erityinen merimiesten osasto, sosialiministeriö tammikuun 3 p:nä oli määrännyt, että toimistoon oli perustettava tällainen työnvälityksestä annetun lain 4 §:ssä edellytetty osasto, jonka ylläpitämiseen kaupungilla oli oikeus saada valtionapua voimassa olevien perusteiden mukaisesti. Tämä ilmoitus lähetettiin⁵⁾ työnvälitystoimiston johtokunnalle, jolle määrättiin tehtäväksi ryhtyä sen aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Hallituksen tämän jälkeen lähetettyä selonteon niistä toimenpiteistä, joihin se oli ryhtynyt toimistoon perustettavan uuden osaston järjestelemiseksi, sekä laaditun ehdotuksen sen menosäännöksi kuluva vuotta varten kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ myöntyen hallituksen tekemään ehdotukseen, että Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston merimiesten osastolle perustettaisiin 10 vakinaiseen palkkaluokkaan kuuluva osastonjohtajan virka; että tähän virkaan liittyvä palkka kuluvalta vuodelta suoritettaisiin talousarvion määrärahasta Uusien virkain palkat ja palkankorotukset; sekä että osaston muiden menojen suorittamiseen tarpeellinen 26,000 markan määräraha maksettaisiin Sekalaisten menojen pääluokkaan merkityistä valtuuston käyttövaroista.

Kaupungin lääkärialueiden uudestaanjärjestely. Terveydenhoitolautakunnan aloitteesta kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾ että Kallion alueen aluelääkärin virka lakkautettaisiin huhtikuun 1 p:stä; että Kallion alueen aluelääkäri lääketieteellisensiaatti L. Wetterstrand samasta ajankohdasta siirrettäisiin pohjoisen alueen aluelääkäriksi; että Kallion alueen lounaisosa yhdistettäisiin pohjoiseen lääkärialueeseen ja muu osa Sörnäsän alueeseen; että pohjoisen alueen ja Sörnäsän alueen välisen rajan tuli kulkea Pohjois-

¹⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 98 ja seur. — ²⁾ Valt. pöytäk. 14 p. jouluk. 4 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 90. — ³⁾ Valt. pöytäk. 14 p. jouluk. 4 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 93. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 4 §; ks. v:n 1928 Kunnall. asetuskok. s. 17. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 9 p. helmik. 5 §. — ⁶⁾ S:n 6 p. huhtik. 19 §. — ⁷⁾ S:n 23 p. maalisk. 18 §.

satamasta tehdaskorttelin n:o 292 pohjoispuolitse pitkin Haapaniemenkujaa, Viidettä linjaa, It. Papinkatua Kallion kirkon eteläpuolitse ja edelleen Neljättä linjaa, Castrénin- ja Kristiinankatuja Helsinginkatuun asti ja sieltä alueen siihenastista rajaa myöten rautatielinjaan sekä että Tervasaari, Nihti, Korkeasaari ja Hylkysaari kuuluisivat pohjoiseen alueeseen;

määrätä, että pohjoisen alueen aluelääkäriin tuli asua Pitkäsillan pohjoispuolella; sekä

siinä tapauksessa, että aluelääkäriin virkoja mahdollisesti tuli avoimiksi, olla niitä täyttämättä, ennenkuin alueiden rajat oli lopullisesti vahvistettu.

Kunnan hammaspoliklinikka. Terveydenhoitolautakunta oli antanut lausuntonsa ¹⁾ kunnan hammaspoliklinikan johtajan tekemästä esityksestä, joka koski mainitun poliklinikan laajentamista, ja esitti siinä mielipiteenään, että ensi sijassa oli kehitettävä järjestelmällistä hammashoitoa, t. s. sitä hammashoitoa, jolla tarkoitettiin lasten kaikkien hampaiden tarkastusta sekä kaikkien vahingoittuneiden hampaiden hoitoa riippumatta siitä, särkikö niitä sillä kertaa vai ei, ja joka siis oli ilmeistä terveydenhoitoa, kun taas polikliinillistä hoitoa, jolla tarkoitettiin sillä hetkellä särkevän hampaan hoitotoimenpiteitä eli siis selvää sairaanhoitoa, voitaisiin jossain määrin supistaa. Lautakunta oli myös laatinut suunnitelman kansakoulujen, lastentarhojen ja lastenkotien lasten hampaiden järkipäiväisen hoidon järjestämiseksi ja katsoi, että se voitiin toteuttaa, jos kunnan hammaspoliklinikkaan sen entisten työvoimain lisäksi otettiin kaksi assistenttia, joilla kummallakin olisi kolmen tunnin päivittäinen työaika, sekä polikliinillistä vastaanottoa varten ylimääräinen hammaslääkäri, joka voisi työskennellä johtajan työpaikalla, koska tämän tuli olla vapaa polikliinillisestä hammashoidosta. Edelleen oli johtajan työhuone välttämättä sisustettava leikkaushuoneeksi. Sitä vastoin lautakunta ei katsonut olevan syytä Kaisaniemenkadun varrella olevan poliklinikan jatkuvaan laajentamiseen, vaan olisi kaupungin pitkät välimatkat huomioon ottaen mieluummin perustettava pieniä klinikoita joihinkin syrjäisiin kansakouluihin sekä jokaiseen sellaiseen klinikkaan palkattava hammaslääkäri, joka antaisi hammashoitoa sekä asianomaisen koulun että läheisten koulujen ja kansanlastentarhain oppilaille.

Rahatoimikamari ilmoitti voivansa kaikin puolin yhtyä terveydenhoitolautakunnan esittämiin näkökohtiin ja viittasi siihen lautakunnan ehdottamasta järjestelmästä johtuvaan etuun, että sen mukaan hygieninen hoito tarkasti erotettiin kliinillisestä, mikä seikka oli tärkeä valtionavun saamisen kannalta.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾, että kunnan hammaspoliklinikkaan vuoden 1928 alusta lukien perustettaisiin kaksi avustavan assistentin virkaa, joiden päivittäinen työaika olisi kolme tuntia, sekä ylimääräisen assistentin virka polikliinillistä hoitoa varten sekä että terveydenhoitolautakunta täyttäisi nämä virat; merkitä niiden palkkausta varten vuoden 1928 menosääntöön 56,160 markan määrärahan; sekä ottaa hammaspoliklinikan menosääntöön kaluston ja koneiston hankkimista ja paikoilleen asettamista varten 35,000 markan suuruisen määrärahan.

Kotiterveydenhoidon ja kotitalouden opetuksen järjestäminen. Terveydenhoitolautakunnan puheenjohtajan professori vapaah. O. von Hellensin virittettyä kysymyksen kotiterveydenhoidon ja kotitalouden kurssien järjestämisestä ja kaupunginvaltuuston tämän johdosta asetettua ³⁾ komitean sitä val-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 35. — ²⁾ Valt. pöytäk. 15 p. kesäk. 28 § ja 9 p. marrask. 23 §. — ³⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 148.

mistelemaan ja puolestaan valittua sen jäseniksi vt Gebhardin ja Vallilan työväenasuntojen emännöitsijän L. Saarikiven, terveydenhoitolautakunta, rahoituskamari ja sosialilautakunta olivat valtuuston kehoituksesta niinkään jokainen valinneet yhden edustajan komiteaan, nim. terveydenhoitolautakunta vapaah. von Hellensin, rahatoimikamari professori C. Tigerstedtin ja sosialilautakunta insinööri J. Markelin-Svenssonin. Sittemmin antamassaan mietinnössä¹⁾ komitea lausui, että se oli täysin yhtä mieltä aloitteentekijän kanssa siitä, että sangen lukuisain kaupungin kotien terveydelliset olot olivat hyvin epätydyttävät sekä kotien hoitoon katsoen puhtauden, tuuletuksen y. m. suhteen että hyvän ja riittävän ruuan tarkoituksenmukaiseen valmistukseen nähden. Järjestelmällistä työtä, jonka tarkoituksena olisi perheenemäntien näitä aloja koskevien tietojen lisääminen, oli sen vuoksi laajoissa piireissä kauan toivottu. Komitea oli puolestaan sitä mieltä, että toiminnan, joka tarkoitti kotien hoidon ja kotitalouden parantamista Helsingissä, tullakseen mahdollisimman tehokkaaksi tulisi käsittää sekä tarkoitusta varten luovutetussa huoneistossa järjestettyjä opetuskursseja että kodeissa tapahtuvaa neuvonta- ja opastustoimintaa. Edellistä valistustoiminnan muotoa käyttäen voitaisiin vaikuttaa niihin perheenemäntiin, jotka vakavasti harrastivat kotiensa vaurastumista, mutta jotta päästäisiin kosketuksiin niidenkin piirien kanssa, joissa kodit terveydenhoidon, järjestyksen ja taloudenhoidon suhteen olivat alimmalla kannalla eivätkä emännät olleet heränneet oivaltamaan puheena olevaa asiaa koskevista tiedoista heille koituvaa hyötyä, kotikäyntitoiminta olisi välttämättömän tarpeellinen. Mitä itse opetusohjelmaan tuli, oli kotikäynneillä annettava neuvoja ja ohjausta kotiterveydenhoidossa, t. s. asunnon ja kodin terveydellisessä hoidossa, puhdistuksessa, siivouksessa, tuuletuksessa y. m., kotitaloudenhoidossa, mihin yksinkertaisen ruuanlaiton sekä ravintoaineiden säilyntä- ja säilytyksen ja oston lisäksi kuului myöskin kotitalouden järkipäiväinen järjestely, taloudenhoitolaskelmain laatiminen y. m., samoin kuin yksinkertaisissa käsitöissä, kuten paikkauksessa, parsinnassa, pientenlasten- ja muiden yksinkertaisten vaatteiden, alusvaatteiden y. m. valmistuksessa y. m. Kurssuja tuli olla kolmenlaisia, nim. kotitaloudenhoidon havaintokursseja, kotitalouden opetuskursseja ja käsitöiden opetuskursseja. Sitäpaitsi oli järjestettävä erillisiä esitelmää tai esitelmäsarjoja. Suotavaa oli myös, että vastedes perustettaisiin kotitalousasiain tiedonantotoimisto, mutta sitä koskeva kysymys oli komitean mielestä lykättävä, kunnes tällä alalla oli saavutettu enemmän kokemusta.

Edellä esitetyssä mietinnössään komitea oli ehdottanut, että suunnitellun kotiterveydenhoidon ja kotitalouden opetuksen johto lähinnä uskottaisiin viisijäseniselle komitealle, joka olisi suoranaisesti kaupunginvaltuuston alainen. Rahatoimikamari, joka pääasiassa yhtyi²⁾ komitean ehdotuksiin, piti kuitenkin puolestaan sosialilautakuntaa sopivimpana hoitamaan kyseellisen toiminnan valvontaa. Lautakunta, jolta oli pyydetty lausuntoa tästä kysymyksestä, huomautti³⁾, että se hallintoelin, jolle kotiterveydenhoidon ja kotitalouden opetuksen valvonta uskottaisiin, sopivasti voi ottaa hoitaakseen nekin tehtävät, jotka kuuluivat siirtolapuutarhain hallintojaostolle. Komitean jäsenet oli valittava osin lautakunnan jäsenten keskuudesta, osin sen ulkopuolelta ja huomioon ottaen, että sekä kotitalouden että siirtolapuutarhatoiminnan tuntemus tulivat edustetuiksi.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti³⁾

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 5 v:lta 1925. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 10. — ³⁾ Valt. pöytäk. 18 p. toukok. 9 §.

että kunnallinen kotiterveydenhoidon ja kotitalouden opetus järjestettäisiin siten kuin edellä selostetussa komiteanmietinnössä esitetään;

uskoa mainitun opetustoiminnan johdon sosialilautakunnan alaiselle kotitalous- ja siirtolapuutarhajohtokunnalle;

hyväksyä tälle johtokunnalle laaditun johtosääntöehdotuksen ¹⁾, joka astuisi voimaan syyskuun 1 p:nä;

lakkauttaa kaupunginvaltuuston syyskuun 10 p:nä 1924 perustaman ²⁾ siirtolapuutarhajaoston syyskuun 1 p:stä lukien;

lokakuun 1 p:stä lukien ottaa kaupungin palvelukseen kolme 27,600 markan vuosipalkkaa nauttivaa ja palkkajärjestelyn jälkeen sitä vastaavaan palkkaluokkaan luettavaa kotitalousneuvojaa sekä samasta päivästä lähtien lakkauttaa siirtolapuutarhaneuvojan viran;

hyväksyä kotitalousopetuksen ja siirtolapuutarhatoiminnan menoarvioehdotuksen, joka vastedes sisällytettäisiin sosialilautakunnan menoarvioon, sekä kuluvaaksi vuodeksi osoittaa tähän tarkoitukseen talousarvion tililtä Uusien virkain palkat ja palkankorotukset 20,700 markkaa ja Sekalaisten menojen pääluokassa olevista valtuuston käyttövaroista 11,750 markkaa;

osoittaa tarpeellisten huone- ja talouskalujen, opetusvälineiden y. m. ostamiseksi edellä mainituista käyttövaroista 70,600 markkaa;

luovuttaa kotitalous- ja siirtolapuutarhajohtokunnan käytettäväksi valmistuvan työväenopistorakennuksen alikerrokseen sisustettavan keittiöhuoneiston; sekä

että ne työväenopiston ja kotitalousopetuslaitoksen taloudelliset suhteet, jotka johtuivat yhteisen rakennuksen käyttämisestä, oli valtionavun saamiseksi annettavaa selvitystä silmällä pitäen järjestettävä niiden perusteiden mukaisiksi, jotka laki työväenopistojen valtionavusta määrää.

Kaupungin painatustöiden supistaminen. Vuonna 1926 kaupunginvaltuusto asetti ³⁾ komitean tutkimaan, missä määrin kaupungin tilastokonttorin painatustöitä voitaisiin supistaa niiden aiheuttamien kustannusten vähentämiseksi, sekä lausumaan mielipiteensä eräiden konttorin virkain uudestaanjärjestelyä koskevasta, rahatoimikamarin esittämästä ehdotuksesta. Tämän tehtävänsä täyttäen valiokunta sittemmin antoi mietinnön ⁴⁾, johon sisältyi selonteko tilastokonttorin ja teknillisten laitosten eri julkaisuista sekä yksityiskohtainen luettelo niistä useihin näistä julkaisuista sisältyivistä taulukoista ja teksteistä, jotka valiokunnan mielestä kustannusten vähentämiseksi voitiin niistä poistaa. Samalla valiokunta kuitenkin huomautti, että konttorin edelleenkin oli hankittava ja järjestettävä sekä pidettävä asianharrastajain saatavissa nekin tilastotiedot, joita sen ehdotuksen mukaan ei enää painattettaisi. Edelleen valiokunta toivoi, että sen laatimaa poistettavien ja supistettavien taulukkojen luetteloa ei käsitettäisi ehdottomaksi laiksi, josta ei voisi eikä saisi poiketa, vaan ohjeeksi, jonka viittomissa rajoissa tilastokonttorin säilyttämällä harkintavapaus yksityiskohtiin nähden tuli laatia julkaisut. Julkaisusta Terveys- ja sairaanhoito oli pyydetty lausunnot ensimmäiseltä kaupunginlääkäriltä ja sairaalatarhastajalta, joilla ei ollut mitään huomauttamista valiokunnan ehdottamia lyhennyksiä ja poistoja vastaan, mutta jotka sen sijaan anoivat, että mainittu tilasto julkaistaisiin vuosittain eikä kuten siihen asti joka kolmas vuosi. Valiokunta ei puolestaan katsonut voimassa olevan järjestelmän muuttamista tältä kohden kyllin perustelluksi.

¹⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 26. — ²⁾ Ks. v:n 1924 kert. s. 21. — ³⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 126. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 5.

Valiokunnan ohjeita noudatettaessa olisi painosivujen lukumäärän vähenys Tilastollisessa vuosikirjassa 50, julkaisussa Ulkomaan kauppa, joka yhdistettäisiin julkaisuun Merenkulku, yhteensä 99 sivua, julkaisussa Opetuslaitokset 70 sivua, julkaisussa Terveysten- ja sairaanhoito 200 sivua ja julkaisussa Kaupungin teknilliset laitokset 32 sivua. Kunnalliskalenteri ja Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta oli valiokunnan mielestä säilytettävä likimain ennallaan, jota vastoin Kunnallisessa asetuskokoelmassa julkaistujen asetusten valinnassa karsinta voisi olla ankarampi. Myöskin Helsingin kaupungin kunnallista käsikirjaa valiokunta piti tarpeettoman laajana, mutta ei tahtonut ehdottaa sen suunnitelman muuttamista, koska sitä jo oli ilmestynyt kaksi osaa.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto täysin yhtyen valiokunnan tekemiin ehdotuksiin päätti¹⁾

velvoittaa tilastokonttorin kaikissa painatustöissään yleensä noudattamaan tarpeellista suppeutta ja valtuuttaa sen huomioon ottaen ne esimerkit ja ohjeet, jotka edellä selostetussa mietinnössä on annettu, ja neuvotellen kaupungin painatustöiden valvojan kanssa tekemään sen käsiteltäväksi saapuvaan aineistoon tarpeellisiksi katsotut lyhennykset;

velvoittaa tilastokonttorin, mikäli se jostakin syystä joskus piti välttämättömänä julkaista edellä käsiteltyihin verraten laajempia ja painatuskuluja huomattavasti lisääviä tilastoja, neuvottelemaan siitä rahatoimikamarin kanssa;

että ulkomaankauppaa ja merenkulkua koskeva tilasto oli yhdistettävä; sekä

kehoittaa teknillisten laitosten hallitusta vuosikertomuksensa painatuksessa noudattamaan valiokunnan edellä mainitussa mietinnössä ehdotettuja muutoksia ja supistuksia.

Valtion ja kaupungin yhteistoiminta sairaaloita perustettaessa. Opetusministeriö oli pyytänyt kaupunginvaltuuston lausuntoa siitä, oliko yhteistyö valtion ja kaupungin kesken suotava ja mahdollinen perustettaessa yliopiston klinikoita, erikoisesti obstetris-gynekologista klinikkaa Meilahteen, sekä ehdotanut, että jos valtuuston vastaus oli myöntävä, rakennettavia sairaaloita suunnittelemaan asetettaisiin valtiota, yliopistoa ja Helsingin kaupunkia edustavista lääkäreistä sekä taloudellisiin kysymyksiin perehtyneistä henkilöistä kokoonpantu asiantuntijatoimikunta. Sekä kaupungin sairaalain hallitus että rahatoimikamari olivat esityksestä antamissaan lausunnoissa puoltaneet myöntymistä siihen sekä pyytäneet saada valita edustajansa ehdotettuun asiantuntijatoimikuntaan, kaupungin sairaalain hallitus lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahden ja rahatoimikamari pankinjohtaja T. Grotenfeltin. Opetusministeriölle sittemmin annetussa lausunnossa kaupunginvaltuusto ilmoitti²⁾, että valtuusto piti mainitun laatuista valtion ja kaupungin välistä yhteistyötä suotavana sekä että kysymyksen valmistelu sopivimmin olisi uskottava ehdotetulle asiantuntijatoimikunnalle, jossa kaupunkia edellä mainittujen henkilöiden lisäksi edustaisivat vtt lääketieteen- ja kirurgian tohtori F. Langenskiöld ja Suomen muurariliiton luottamusmies A. E. Leino.

Sittemmin saapuneen ilmoituksen³⁾ mukaan valtioneuvosto maaliskuun 17 p:nä oli puolestaan valinnut mainitun toimikunnan jäseniksi lääkintöneuvos

¹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. maalisk. 13 §; ks. myös tätä kert. s. 123. — ²⁾ Valt. pöytäk. 23 p. helmik. 11 §. — ³⁾ S:n²⁷p. huhtik. 2 §.

G. A. Backmanin, johtaja T. Salmion sekä professorit S. E. Wichmannin ja A. Ylpön ja jättänyt toimikunnan asiaksi valita puheenjohtajansa sekä ehdottaa, miten sihteerin palkkiosta, asiantuntijain käyttämisestä y. m. aiheutuvat menot oli jaettava valtion ja kaupungin kesken.

Mielisairaiden huoltolan ja poliklinikan perustaminen. Kaupungin sairaalain hallitus oli antanut erään tarkoitusta varten asetetun valiokunnan valmistella kysymystä suljetun laitoksen ulkopuolella annetun kunnan mielisairashoidon järjestämisestä ja puoltolauseineen lähettänyt kaupunginvaltuustolle mainitun komitean laatiman mietinnön ¹⁾. Esitystä käsitellessään kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ palauttaa sen hallitukseen, mikäli se koski huoltolan ja poliklinikan perustamista mielisairaille henkilöille. Saamansa tehtävän täyteen hallitus sittemmin lähetti valtuustolle pyydetyn lausunnon pysyen aikaisemmin esittämässään mielipiteessä, että ehdotettu huoltola ja poliklinikka olisi sijoitettava Marian sairaalaan, jossa useimmat kaupungin poliklinikoista sijaitsivat ja mistä yleisö jo oli tottunut hakemaan apua. Sitäpaitsi oli syytä otaksua, että osa potilaista vastenmielisesti käyttäisi mielisairaalaan sijoitettua huoltola. Sairaalain hallitus piti sopivimpana, että se itse saisi huolekseen uuden huoltolan ylivalvonnan, jota vastoin terveydenhoitolautakunta oli sitä mieltä, että kyseellinen laitos, joka toimi yleisen terveydenhoidon hyväksi, oli alistettava lautakunnan valvottavaksi.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ huhtikuun 1 p:stä lähtien perustaa terveydenhoitolautakunnan alaisen mielisairaiden huoltolan ja poliklinikan, jonka johtajana toimisi terveydenhoitolautakunnan valitsema lääkäri hoitajattaren avustamana; että huoltola ja poliklinikka toistaiseksi sijoitettaisiin Marian sairaalaan; että laitoksen lääkärille toistaiseksi maksettaisiin palkkaa 12,000 markkaa vuodessa; osoittaa 1,000 markkaa lääkärin lomasijaisen palkkioksi; että hoitajattarentoimi luettaisiin 5 vakinaiseen palkkaluokkaan; sekä että edellä mainitut kustannukset samoin kuin erinäiset muut, 4,000 markaksi arvioidut laitoksen kuluvan vuoden menot suoritettaisiin Terveydenhoito nimiseen pääluokkaan merkityistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista.

Marian sairaalan lastenosaston laajentaminen. Marian sairaalan lastenosaston ylilääkäri A. de la Chapelle oli kaupungin sairaalahallitukselle lähettämässään kirjelmässä ⁴⁾ anonut, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin mainittua sairaala-alueella olevaan vanhaan puurakennukseen sijoitettua osastoa haittaavien ilmeisten puutteellisuuden korjaamiseksi. Tohtori de la Chapelle huomautti ensi sijassa, että sairassijain lukumäärä, 36, oli aivan riittämätön sekä että tilanpuute teki vastaanotto-osaston tehokkaan eristämisen tarkasteluosastosta mahdottomaksi. Kun sairaalaan otetun potilaan epäiltiin sairastavan tarttuvaa tautia, oli usein koko osasto suljettava, t. s. potilaiden osastolle ottaminen ja sieltä laskeminen lakkautettava, koska epäillyn tapauksen eristämiseen ei ollut mitään mahdollisuutta. Edelleen kaivattiin kipeästi poliklinikkaa. Hallitus asetti komitean valmistelemaan kysymystä siedettävempien olojen aikaansaamisesta lastenosastolle ja lähetti sittemmin valtuustolle osaston laajentamista koskevan ehdotuksen ⁴⁾ jonka mukaan osasto tulisi käsittämään 60 sairassijaa. Ehdotuksen mukaan annettaisiin puolet läheisestä puurakennuksesta, joka nyt oli sisustettu hoitajattarien asunnoiksi, lastenosaston käytettäväksi ja samaten kolme itse osaston rakennuksessa

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 1 v:ltä 1926. — ²⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 108. — ³⁾ Valt. pöytäk. 9 p. maalisk. 15 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 21, 22

sijaitsevaa huonetta, joissa niinkään oli asunut hoitajattaria. Rakennukset oli samalla perusteellisesti korjattava. Muutos- ja korjaustöiden kustannukset hallitus oli arvioinut 688,700 markaksi, mikä määrä voitiin alentaa 447,300 markkaan siinä tapauksessa, että kaupunginarkkitehdin ja kaupungin yleisten töiden hallituksen ehdotuksen mukaisesti luovuttiin järjestämästä rakennukseen keskuslämpöä, rakentamasta makuuhalleja sekä käyttämästä kaakeli-levyjä erinäisten huoneiden seinäin päällystämiseen. Niille sairaanhoitajattarille, joilta tämä lastensairaalan laajentamissuunnitelma riistäisi asunnot, voitiin kaupungin sairaalahallituksen käsityksen mukaan sopivasti järjestää asunot joko Leppäsuon huvilaan tai Hietäniemenkadun kunnallisiin työväenasuntoihin.

Ehdotuksista antamassaan lausunnossa¹⁾ rahatoimikamari esitti erinäisiä epäilyksiä sen johdosta, että sen mukaisesti uhrattaisiin tuntuvia rahamääriä sellaisten rakennusten kuntoonpanettamiseen, joita todennäköisesti käytettäisiin tähän tarkoitukseen vain suhteellisen lyhyt aika, koska keskussairaala-alueelle lähitulevaisuudessa rakennettaisiin lastensairaala. Ottaen huomioon Helsingin lastensairaalakysymyksen surkean tilan, pysyväisen tilanpuutteen vallitessa valtion koko maata varten tarkoitettussa lastensairaalassa ja Marian sairaalan lastenosaston ollessa liian pieni ja sitäpaitsi äärimmäisen huonossa kunnossa, sekä koska todennäköisesti kestäisi ainakin kymmenen vuotta, ennenkuin kaupunki voi avata uuden lastensairaalan, rahatoimikamari kuitenkin oli sitä mieltä, että asiain tila vaati väliaikaisia parannustoimenpiteitä ja kannatti sen vuoksi puolestaan kaupungin sairaalain hallituksen ehdotuksen hyväksymistä kaupunginarkkitehdin ja kaupungin yleisten töiden hallituksen ehdottamin supistuksin.

Rahatoimikamarin esitykseen yhtyen kaupunginvaltuusto päätti²⁾

hyväksyä kaupungin sairaalahallituksen ehdotuksen Marian sairaalan lastenosaston laajentamiseksi edellä mainituin supistuksin;

merkitä vuoden 1928 menosääntöön 447,300 markkaa tarpeellisia korjaus- ja muutostöitä varten, jotka kuitenkin sai panna alulle jo syksyllä 1927;

merkitä vuoden 1928 menosääntöön 147,949:70 markan määrärahan kaluston hankkimiseksi lastenosastolle;

luovuttaa Hietäniemenkadun tontilla n:o 7 sijaitsevan kivirakennuksen yläkerroksen kaupungin sairaalain hallituksen käytettäväksi sairaanhoitajattarien asunnoiksi;

merkitä vuoden 1928 menosääntöön edellä mainittujen asuntojen kuntoonpanettamiseksi 188,000 markan määrärahan, jonka tarpeen vaatiessa sai käyttää jo kuluvana vuonna; sekä

antaa sosialilautakunnalle tehtäväksi hankittuaan kaupungin sairaalain hallituksen ja rakennuskonttorin lausunnot sanoa irti edellä mainitun yläkerroksen vuokralaiset.]

Köyhäinhoidon, kunnalliskodin ja työlaitoksen ohjesäännöt. Köyhäinhoidtolautakunta lähetti laatimansa kaupungin köyhäinhoidon sekä kunnalliskodin ja työlaitoksen uudet ohjesääntöehdotukset, jotka tarkoittivat köyhäinhoitotyön kehityksen edellyttämän järkipärisen työnjaon aikaansaamista köyhäinhoidon eri elinten kesken. Rahatoimikamari, jolta pyydettiin lausuntoa³⁾ näistä ehdotuksista, esitti, että valtuusto hyväksyisi ne erinäisin kamarin tekemin, pääasiallisesti muodollisin muutoksin, mutta valtuusto päätti⁴⁾ antaa tarkoitusta varten asetetulle valiokunnalle⁵⁾ toimeksi vielä

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 21. — ²⁾ Valt. pöytäk. 7^{p.} syysk. 31 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 17. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 8 p. kesäk. 16 §. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. s. 136.

tarkastaa edellä mainitut johtosääntöehdotukset. Tarkastustyönsä suorittuaan tämä valiokunta lähetti valtuustolle uudestaan laatimansa Helsingin kaupungin köyhäinhoidon sekä kaupungin kunnalliskodin ja työlaitoksen ohjesääntöehdotukset¹⁾, jotka kaupunginvaltuusto hyväksyi²⁾ oleviksi voimassa tammikuun 1 p:stä 1928 ja Uudenmaan läänin maaherra vahvisti³⁾ joulukuun 23 p:nä.

Köyhäinhoidon kassa- ja tiliviraston johtosääntö. Kaupunginvaltuusto hyväksyi²⁾ köyhäinhuoltolautakunnan laatiman⁴⁾ sekä rahatoimikamarin⁴⁾ ja tätä tarkoitusta varten asetetun valiokunnan⁵⁾ jossain määrin uudestaan muovaileman⁶⁾ köyhäinhoidon kassa- ja tiliviraston johtosääntöehdotuksen. Johtosääntö tulisi voimaan tammikuun 1 p:stä 1928⁷⁾.

Kurssien järjestäminen köyhäinhuoltolautakunnan viranpitäjille. Köyhäinhuoltolautakunta huomautti, etteivät lautakunnan viranpitäjät omanneet niitä ammattitietoja, joita heidän työnsä menestyminen edellytti, ja että heille sen vuoksi oli välttämätöntä järjestää kurseja, joilla käsiteltäisiin lastenhoitoa, kotitaloutta, terveydenhoitoa ja tautioppia, psykopaattien ja mielisairaiden hoitoa sekä köyhäinhoito- ja muuta siihen liittyvää lainsäädäntöä; näihin kursseihin tulisi ainakin niiden viranpitäjien ottaa osaa, jotka joutuivat kosketukseen avunhakijain kanssa. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti⁸⁾ vuoden 1928 menosääntöön merkittäväksi 10,000 markan suuruisen määrärahan köyhäinhuoltolautakunnan ilmoittamaan tarkoitukseen.

Naisten työlaitos. Valkonauhayhdistys ehdotti kaupunginvaltuustolle lähettämässään kirjelmässä, että sen Grankullassa olevaa työkotia alettaisiin käyttää kunnallisena naisten työlaitoksena, jonka hoidosta kuten siihenkin asti huolehtisi johtokunta, jonka jäsenistä köyhäinhuoltolautakunta valitsisi yhden tai kaksi. Työtilaukset välittäisi yhdistyksen kaupungissa oleva kanslia, ja köyhäinhoito suoritaisi yhdistyksen huvilan ja palstan korjauskustannukset sekä muut menot, mikäli ne ylittivät tulot. Kaupunginvaltuusto epäsi⁹⁾ tämän esityksen.

Kuntainvälisen työlaitoksen perustaminen. Rahatoimikamarin jäsen A. Halme ja köyhäinhuoltolautakunnan sihteeri W. A. Eloniemi, jotka kamarin toimeksiannosta olivat edustaneet kaupunkia komiteassa, joka oli valmistellut kysymystä kuntainvälisen työlaitoksen aikaansaamisesta Uudenmaan lääniin¹⁰⁾, olivat köyhäinhuoltolautakunnalle lähettämässään kirjelmässä¹¹⁾ tehneet selkoa komitean työn tuloksista. Tämän johdosta lautakunta antoi kaupunginvaltuustolle kysymystä koskevan esityksen lausuen siinä pääasiassa seuraavaa: Kaupungin kunnalliskoti ja työlaitos olivat jo vuosikausia olleet liikakuormitetut, ja tilanpuutteen poistamiseksi oli välttämättömästi ryhdyttävä toimenpiteihin. Jos kaupunki ryhtyisi suunnitellun kuntainvälisen laitoksen osakkaaksi, voitaisiin sinne sijoittaa n. 30 hoidokkia, mikä ratkaisevalla tavalla helpottaisi köyhäinhoidon huostaan otettavien työvelvollisten henkilöiden polttavaksi käynyttä sijoituskysymystä. Nimenomaan köyhäinhoidon kannalta olisi lautakunnalle edullista saada käytettäväkseen maaseudulla sijaitseva laitos, jonne voitaisiin lähettää hoidokkeja, jotka erikoisesti soveltuivat maataloustyöhön tai joihin suurkaupungin läheisyys vaikutti turmiollisesti. Laitilan tila, jota komitea oli ehdottanut suunnitellun työlaitoksen paikaksi, oli

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 28. — ²⁾ Valt. pöytäk. 12 p. lokak. 29 §. — ³⁾ Vrt. Kunnall. asetuskok. s. 189 ja 196. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 17. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. s. 136. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 28. — ⁷⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 194. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 26 p. lokak. 10 §; ks. myös tätä kert. s. 90. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. lokak. 23 §. — ¹⁰⁾ S:n 26 p. tammik. 26 §. — ¹¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 12.

köyhäinhoitohallituksen mielestä erittäin sopiva tähän tarkoitukseen keskeisen asemansa ja hyvän liikenneyhteytensä vuoksi, koska hoidokeille siellä voitiin järjestää erilaisia ulkotoita sekä koska tilan rakennukset melkein sellaisinaan kelpasivat työlaitoksen tarpeisiin käytettäväksi.

Ehdotuksesta antamassaan lausunnossa¹⁾ rahatoimikamari ilmoitti voivansa yhtyä siinä esitettyihin näkökohtiin sekä esitti kaupunginvaltuuston päätettäväksi,

että Helsingin kaupunki yhdessä erinäisten Uudenmaan läänin kuntien kanssa perustaisi yhteisen työlaitoksen;

että tarkoitusta varten ostettaisiin kuntien yhteisellä vastuulla Hyvinkään pitäjän Ridasjärven kylässä sijaitseva, tohtori H. von Fieandt'n omistama Laitilan kartano kaikkine siihen kuuluvine tiluksineen ja irtaimistoineen 1,265,000 markan kauppahinnasta;

että kaupungille varattaisiin oikeus saada laitoksessa alusta pitäen vähintään 30 hoidokkipaikkaa;

että yrityksen toteuttamiseksi myönnettäisiin ja ensi vuoden menoarvioon otettaisiin 600,000 markan suuruinen määräraha, josta rahatoimikamari oikeutettaisiin ennakolta kaupungin kassasta maksamaan tänä vuonna mahdollisesti tarvittava määrä;

että kaupungin edustajiksi ensi toukokuun 21 p:nä pidettävään kuntien yhteiseen kokoukseen valittaisiin kymmenen henkilöä ja näille viisi varamiestä;

että työlaitoksen väliaikaiseen johtokuntaan kaupungin edustajiksi valittaisiin kolme varsinaista jäsentä varamiehineen; sekä

että työlaitoksen hoito kaupungin puolesta jätettäisiin köyhäinhoitolautakunnan toimeksi.

Eväten²⁾ rahatoimikamarin esityksen valtuusto päätti²⁾ kehoittaa kamarina siinä tapauksessa, että työlaitoksessa vallitsi tilanpuute, jota ei voitu laitosta laajentamalla poistaa, harkitsemaan, voisiko kaupunki muulla tavoin, esim. itse ostamalla sopivan maatilan, kohtuullisin kustannuksin tyydyttää työlaitoksen lisätilan tarpeen, sekä olisiko kaupungilla syytä ostaa tähän tarkoitukseen edellä mainittu Laitilan tila.

Kunnalliset pesutuvat. Suomen saha-, kuljetus- ja sekatyöväen liiton osasto n:o 37, johon kaupungin ammattipesijättäret olivat liittyneet, oli anonut³⁾ kaupunginvaltuustolta, että Helsinkiin rakennettaisiin kuusi ajanmukaista pesutupaa sekä anomuksensa perusteluksi lausunut, että pesijättärien, joiden ei onnistunut saada riittävästi työtä yksityishenkilöiden luona ja joiden perheittensä toimeentulon turvaamiseksi oli pakko ottaa vastaan työtä koteihinsa, oli äärimmäisen vaikeata saada hankituksi pesutupaa, kuivaus- ja mankelihuonetta, koska ne tavallisesti kuuluivat yksityishenkilöille ja nämä eivät halunneet niitä vuokrata tähän tarkoitukseen. Rahatoimikamari, jonka mieltä valtuuston valmisteluvaliokunta oli tiedustellut, myönsi,³⁾ että ammattipesijäin samoin kuin useiden yksityisten perheidenkin saattoi olla vaikeata saada pesunsa suoritetuksi omassa talossa, minkä johdosta heille tietenkin olisi edullista saada kunnallisia pesutupia käytettäväkseen. Kamarina arvelutti kuitenkin kunnan toiminnan ulottaminen kyseelliselle alalle, koska seurauksena voisi olla, että muutkin ammattiryhmät vaatisivat kaupungin viranomaisilta sopivien työhuoneistojen rakentamista. Tämän johdosta ja koska ehdotettu toiminta kamarin käsityksen mukaan tulisi kunnalle kalliiksi, kamari ehdotti ammattipesijättärien anomuksen evättäväksi.

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 12. — ²⁾ Valt. pöytäk. 18 p. toukok. 10 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 22.

Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ palauttaa kunnallisten pesutupain perustamista koskevan anomuksen kotitalous- ja siirtolapuutarhajohtokuntaan kiireellisesti uudelleen valmisteltavaksi.

Pientenlastenkodin perustaminen. Päättyessään²⁾ perustaa 100 sijaa käsittävän pientenlastenkodin kaupunginvaltuusto samalla määräsi³⁾, että terveydenhoitolautakunta keuhkotautisten tiedonantotoimiston ja poliklinikan välityksellä sekä sovittuaan asiasta laitoksen lääkärin kanssa sai sijoittaa 10:lle edellä mainituista sijoista terveitä lapsia, joiden kodeissa toinen vanhemmista tai molemmat sairastivat tarttuvaa tuberkuloosia.

Opetuksen kuuntelu kansakouluissa. Helsingissä toimivien valtion järjestämien seminaarikurssien johtaja filosofiantohtori F. A. Hästesko oli anonut, että mainittujen kurssien osanottajat lukuvuonna 1926—27 edelleenkin saisivat osin kuunnella, osin itse antaa opetusta kaupungin kansakouluissa, ja kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ myöntyä tähän ehdoin, että kaupunki sai korvauksen valaistuksen, siivouksen y. m. aiheuttamista suoranaisista menoista.

Autokeskuksen perustaminen. Kaupunginvaltuusto oli antanut⁵⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi selvittää kunnallisen autokeskuksen tarpeellisuutta ja kannattavuutta ottaen huomioon senkin mahdollisuuden, että kaupungin viranpitäjät oikeutettaisiin virkamatkoiltaan käyttämään vuokra-autoja. Tutkiessaan tätä kysymystä kamari oli havainnut, että kyseellisen keskuksen perustaminen ei olisi taloudellisesti edullista sekä että niinkään vuokra-autojen yksinomainen käyttö kävisi liian kalliiksi. Tutkimus oli rajoitettu koskemaan ainoastaan henkilöautojen käyttöä ja sen ulkopuolelle oli jätetty maatalouslautakunnan hallinnon alaiset laitokset ja maaseudulle sijoitetut lastenhoitolaitokset samoin kuin palolaitos, sairaalat, kunnalliskoti ja teknilliset laitokset, jotka palvelivat erikoistarkoituksia, ja samaten maistraatti, raastuvanoikeus ja ulosottolaitos, joiden viranpitäjän virkamatkoista yleensä kannettiin toimituspalkkio. Muiden laitosten suhteen oli selvitetty, että rahatoimikamari ja rahatoimikonttori tarvitsivat kaksi autoa, rakennuskonttori niinkään kaksi ja rakennustarkastuskonttori, puhtaanapitolaitos ja terveydenhoitolautakunta jokainen yhden auton. Sitäpaitsi tarvittaisiin yksi vara-auto. Kahdeksan autoa käsittävän autokeskuksen perustamiskustannukset kamari arvioi 640,000 markaksi ja vuosikustannukset autoa kohden 47,900 markaksi. Autokeskuksen perustaminen tuntui epäedulliselta senkin vuoksi, että autovaja ehdottomasti olisi rakennettava keskikaupungille, mikä aiheuttaisi vaikeuksia, sitäkin enemmän kun sitä rakennettaessa olisi otettava huomioon vastaiset laajentamismahdollisuudet. Kamari piti puolestaan sopivampana, että omia autoja hankittaisiin niille laitoksille, joiden oli osoitettu niitä tarvitsevan, ja että muutamat näistä laitoksista velvoitettaisiin tilauksesta luovuttamaan autonsa laitoksille, joilla ei ollut omia moottoriajoneuvoja.

Talousarviovaliokunta, jolle varattiin tilaisuus lausua mielipiteensä rahatoimikamarin ehdotuksesta, arveli, että autokeskuksen kustannukset todenköisästi ylittäisivät kamarin esittämät arviolaskelmat, minkä vuoksi kamarin ehdottama järjestelmä ainakin toistaiseksi olisi kaupungille edullisempi. Kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ antaa kysymyksen kunnallisen autokeskuksen perustamisesta sekä kysymyksen vuokra-autojen yksinomaisesta käyttämisestä virkamatkoilla raueta; että kaupungin virastoille harkinnan jälkeen

¹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. marrask. 7 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. s. 33. — ³⁾ Valt. pöytäk. 21 p. syysk. 4 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. huhtik. 20 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 103. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 11 §.

myönnettäisiin määrärahoja autojen hankkimiseen; oikeuttaa ne laitokset, joilla ei ollut käytettävänään mitään erikoista matkakustannusmäärärahaa, rahatoimikamarin luvalla käyttämään tarverahojaan tähän tarkoitukseen; sekä kehoittaa kaupungin yleisten töiden hallitusta kunnan uudisrakennus-yrityksiä suunniteltaessa harkitsemaan, voitaisiinko niihin edullisesti sijoittaa autovaja kaupungin omia autoja varten.

Kaupungin rakennusyritysten suunnittelu ja järjestely. Kaupunginvaltuuston vuosina 1909 ja 1920 vahvistamissa ¹⁾ säännöissä, joita oli noudatettava kunnallisia rakennusyrityksiä suunniteltaessa ja järjesteltäessä, säädettiin m. m., että tällaisen suurehkon yrityksen sai panna alulle vasta kaupunginvaltuuston sekä hyväksytyä ensimmäisen alustavan ehdotuksen että sen jälkeen hyväksytyä ja vahvistettua mainitun ehdotuksen mukaisesti laaditun lopulliset piirustukset ja kustannusarviot. Nämä säännöt eivät kuitenkaan estäneet talousarviovuoden kuluessa myöntämästä määrärahoja erilaisia rakennusyrityksiä varten, jotka tällöin eivät saaneet osakseen sitä kaikinpuolista, samanaikaista ja vertailevaa harkintaa, jonka alaisiksi kaupungin eri menoerät joutuivat seuraavan ²⁾ vuoden talousarviota vahvistettaessa. Kaupunginvaltuusto oli sitä mieltä, että edellämainittua menettelyä oli vastedes vältettävä, ja päätti ³⁾ tässä mielessä täydentää vuonna 1920 vahvistettuja kaupungin rakennusyritysten suunnittelua ja järjestelyä koskevia sääntöjä lisäämällä niiden 1 §:ään seuraavaan säännöksen: Kysymystä määrärahan myöntämisestä tähän tarkoitukseen tutkitaan, jolleivät erityiset asianhaarat muuta vaadi, seuraavan vuoden talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Tilastokonttorin virkain järjestely. Määrätessään ⁴⁾ eräitä tilastokonttorin julkaisuja supistettavaksi kaupunginvaltuusto samalla päätti ⁵⁾

lakkauttaa konttorin toisen aktuaarin viran ja sanoa irti sen haltijan; muuttaa ensimmäisen aktuaarin viran nimityksen aktuaarinviraksi palkkaetuja muuttamatta;

siirtää amanuenssinviran 8 palkkaluokkaan;

muuttaa ylimääräisen amanuenssin viran vakinaiseksi 8 palkkaluokkaan luettavaksi amanuenssinviraksi ja siirtää siihen silloisen haltijan E. Ruuthin sekä oikeuttaa hänet lukemaan hyväkseen aikaisemmassa virassaan palvelemansa virkavuodet;

kehoittaa rahatoimikamaria lakkauttamaan ylimääräisen aktuaarin viran niin pian kuin erinäiset tekeillä olevat ylimääräiset työt sen sallivat;

perustaa konttoriin uuden 5 palkkaluokkaan kuuluvan assistentinviran;

lakkauttaa kaksi ylempään palkkaluokkaan kuuluvaa ylimääräisen laskuapulaisen virkaa; sekä

määrätä ⁶⁾ edellä mainitut tilastokonttori n virkahenkilökuntaa koskevat päätökset astuviksi voimaan heinäkuun 1 p:nä, kuitenkin siten, että rahatoimikamarin tuli määrätä ylimääräisen aktuaarin toimen lakkauttamisen ajankohhta.

Köyhäinhoidon virkain järjestely. Hyväksyessään ⁷⁾ uuden köyhäinhoito-ohjesäännön ja vahvistaessaan ⁷⁾ köyhäinhoidon kassa- ja tiliviraston uuden johtosäännön kaupunginvaltuusto samalla päätti ⁸⁾ lakkauttaa köyhäinhoitolautakunnan toisen apulaisjohtajan viran tammikuun 1 p:nä 1928, siirtää tämän toimen silloisen haltijan varatuomari I. Oppmanin samasta päivästä

¹⁾ Ks. v:n 1909 kert. s. 53 ja v:n 1920 kert. s. 145. — ²⁾ Vrt. v:n 1925 kert. s. 111. —

³⁾ Valt. pöytäk. 18 p. toukok. 11 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. s. 116. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 23 p. maalisk. 13 §. — ⁶⁾ Ks. tätä kert. os. II Rahatoimikamari. — ⁷⁾ S:n s. 120. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 8 p. kesäk. 16 § ja 12 p. lokak. 29 §.

perustettavaan lautakunnan avustavan asiamiehen virkaan, joka toistaiseksi luettaisiin 11 palkkaluokkaan; perustaa lautakunnan asiamiesosastolle mainitusta päivästä lähtien seuraavat uudet toimet: 8 palkkaluokkaan kuuluvan kirjanpitäjän toimen, 2 luokkaan kuuluvan kirjuriapulaisen toimen sekä 3 palkkaluokkaan kuuluvan nuoremman järjestysmiehen toimen; samasta ajankohdasta lukien ottaa lautakunnan kansliaan 6 palkkaluokkaan kuuluvan kodeissakävijäin valvojan; sekä lakkauttaa köyhäinhoidon kassa- ja tili- viraston ylimääräisen kirjanpitäjän toimen, niinkään tammikuun 1 p:stä 1928.

Marian sairaalan röntgenosasto. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, että Marian sairaalan röntgenosaston johtajan virka, joka siihen asti oli ollut sopimusvirka, maaliskuun 1 p:stä lukien muutettaisiin vakinaiseksi apulaislääkäri viraksi. Päätöksen aiheuttamat lisäkustannukset oli suoritettava talousarvion määrärahasta Uusien virkain palkat ja palkankorotukset.

Kaupunginkirjaston virkain järjestely. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾, että yksi kaupunginkirjaston Kallion haaraosaston amanuenssinvirka siirrettäisiin 2 vakinaisesta palkkaluokasta 5:nteen sekä että tästä päätöksestä johtuvat lisäkustannukset kuluvana vuonna suoritettaisiin talousarvion määrärahasta Uusien virkain palkat ja palkankorotukset.

Erään rakennuskonttorin viran uudestaanjärjestely. Koska rakennuskonttorin kaupunginasemakaavaosaston piirustustyöt olivat tuntuvasti lisääntyneet, kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ perustaa osastolle yhteismäärärahasta palkattujen viranpitäjäin 12 palkkaluokkaan luettavan yhdistetyn arkistonhoitajan- ja piirustajantoimen kesäkuun 1 p:stä vuoden loppuun; samasta päivästä lakkauttaa konttorin arkistonhoitajantoimen; sekä että päätöksen aiheuttamat kustannukset, 4,830 markkaa, oli suoritettava talousarvion määrärahasta Uusien virkain palkat ja palkankorotukset.

Sittemmin valtuusto päätti ⁴⁾, että rakennuskonttorin kaupunginasemakaavaosaston yhdistetty piirustajan- ja arkistonhoitajatoimi säilytettäisiin myöskin vuonna 1928 yhteismäärärahasta palkattujen viranpitäjäin 12 palkkaluokkaa vastaavin palkoin.

Raastuvanoikeuden puhtaaksikirjoituskanslia. Yhteinen raastuvanoikeus oli ilmoittanut, että sen puhtaaksikirjoituskanslian henkilökunta oli liian vähälukuinen ehtiäkseen suorittaa kaikkea kaupungin kustannettavaa raastuvanoikeuden puhtaaksikirjoitustyötä, ja kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ sen johdosta, että kyseelliseen kansliaan vuoden 1928 alusta lukien perustettaisiin kaksi uutta, 3 vakinaiseen palkkaluokkaan kuuluvaa puhtaaksikirjoittajaintoimintaa.

Yhteisen raastuvanoikeuden samassa yhteydessä tekemä esitys, että vuonna 1924 perustetut ⁶⁾, yhteismäärärahasta palkatut puhtaaksikirjoittajaintoimet edellämainitusta ajankohdasta lähtien merkittäisiin vakinaiseen menosääntöön, palautettiin ⁵⁾ rahatoimikamariin harkittavaksi kaupungin kaikkien yhteismäärärahasta palkattujen viranpitäjäin virka-asemaa ja palkkausta koskevan kysymyksen yhteydessä.

Ensimmäisen kaupunginvoudin konttorin työvoimain lisääminen. Koska oli havaittu, että ensimmäisen kaupunginvoudin konttorissa edelleenkin ehdottomasti tarvittiin ne viranpitäjät, joiden palkkaamiseksi vuonna 1927 kaupunginvaltuusto oli myöntänyt ⁷⁾ tarpeellisen määrärahan, sekä että heinäkuun 1 p:nä voimaan astuneiden ulosottolain ja sen toimeenpanoasetuksen

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. tammik. 28 §. — ²⁾ S:n 7 p. syysk. 40 §. — ³⁾ S:n 18 p. toukok. 14 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. marrask. 4 §. — ⁵⁾ S:n 15 p. kesäk. 23 §. — ⁶⁾ Ks. v:n 1924 kert. s. 139. — ⁷⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 113.

uusien määräysten soveltaminen oli lisännyt konttorin työmäärää, kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ konttoriin tammikuun 1 p:stä 1928 perustettavaksi kirjanpitäjän, ulosottoapulaisen ja konttoriapulaisen toimet, jotka kaikki palkattaisiin yhteismäärärahasta.

Uuden toimen perustaminen satamaliikennekonttoriin. Satamaliikennekonttorin saatua lentosataman valvonnan toimekseen kaupunginvaltuusto päätti²⁾ että konttoriin tammikuun 1 p:stä 1928 lukien perustettaisiin 3 vakinaiseen palkkaluokkaan luettava tarkastuskonstaapelitoimi.

Työnvälitystoimiston henkilökunnan lisääminen. Koska työnvälitystoimiston merimiesosaston liike oli osoittautunut edellytettyä vilkkaammaksi ja sen henkilökunnan lisääminen sen johdosta oli välttämätöntä, kaupunginvaltuusto päätti³⁾, että osastolle vuoden 1928 alusta perustettaisiin 7 vakinaiseen palkkaluokkaan luettava apulaisentoimi.

Rakennustarkastuskonttorin viranpitäjät. Rahatoimikamari ilmoitti, että maistraatti oli määrännyt insinööri R. Dunckersin avustavaksi rakennusinsinööriksi rakennustarkastuskonttoriin kuluvan vuoden 8 kuukaudeksi ja rakennusmestari J. Johanssonin avustavaksi rakennusvalvojaksi 6 kuukaudeksi, edellisen 4,000 markan ja jälkimmäisen 5,000 markan kuukausipalkkioin. Kaupunginvaltuusto oli myöntänyt⁴⁾ kumpaakin virkaa varten 4,000 markkaa kuukautta kohden kahdeksan kuukauden ajaksi. Ilmoitus ei aiheuttanut⁵⁾ toimenpidettä valtuuston taholta.

Uuden näytteentoimituksen perustaminen maidontarkastamoon. Koska maidontuonti oli lisääntynyt siinä määrin, etteivät kaupungin maidontarkastamon työvoimat enää riittäneet tarvittavien näytteiden ottamiseen, kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾, että tarkastamoon vuoden 1928 alusta perustettaisiin viides yhteismäärärahasta palkattujen viranpitäjien 14 palkkausluokkaan kuuluva näytteentoimitus.

Marian sairaalan henkilökunnan lisääminen. Marian sairaalan kirurgisen osaston ylilääkärin ja sairaalan johtajan ilmoitettua, että hoitohenkilökunnan lisääminen oli ehdottoman tarpeen vaatima, osin koska potilasmäärä oli lisääntynyt, osin koska entinen tuberkuloosipaviljonki oli luovutettu äkillisiä taudintapauksia varten, kaupunginvaltuusto mainittujen lääkärien tekemään esityksien myöntymisen päätti⁷⁾, että sairaalaan tammikuun 1 p:stä 1928 lukien perustettaisiin seuraavat uudet virat: 3 vakinaiseen palkkaluokkaan kuuluva osastonhoitajattarenvirka diatermia- ja päivänvalohoitoa varten, kuusi 2 vakinaiseen palkkaluokkaan kuuluvaa alihoitajattarenvirkaa, joista kaksi sisätautien ja neljä kirurgiselle osastolle, sekä yhteismäärärahasta palkattava pesijättärentoimi.

Päättyessään⁸⁾, että Marian sairaalan lastenosastoa oli laajennettava, kaupunginvaltuusto samalla määräsi⁹⁾ sairaalaan tammikuun 1 p:stä 1928 perustettavaksi seuraavat uudet virat: yksi 3 vakinaiseen palkkaluokkaan kuuluva osastonhoitajattarenvirka ja seitsemän 2 vakinaiseen palkkaluokkaan kuuluvaa alihoitajattarenvirkaa sekä seuraavat yhteismäärärahasta palkattavat toimet: 2 luokkaan luettava keittäjättärentoimi, 6 luokkaan luettava rengintoimi sekä yksi pesuapulaisen- ja kaksi siivoojättärentointa, jotka palkattaisiin 1 luokan mukaisesti.

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. lokak. 4 §; vrt. tätä kert. s. 64. — ²⁾ Valt. pöytäk. 23 p. marrask. 16 §. ks. myös tätä kert. s. 40. — ³⁾ Valt. pöytäk. 12 p. lokak. 28 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 114. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 27 p. huhtik. 7 §. — ⁶⁾ S:n 12 p. lokak. 21 §. — ⁷⁾ S:n 7 p. syysk. 43 §. — ⁸⁾ Ks. tätä kert. s. 118. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 31 §.

Tuberkuloosisairaalan ylihoitajattarentoimi. Tuberkuloosisairaalan yli-lääkäri oli huomauttanut, että oli suotavaa, että mainittuun sairaalaan otettaisiin ylihoitajatar niin hyvissä ajoin, että hän voisi avustaa sairaalan kaluston hankinnassa ja ottaa sen vastaan, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, että tuberkuloosisairaalaan vuoden 1928 alusta perustettaisiin 6 vakinaiseen palkkausluokkaan kuuluva ylihoitajattarentoimi.

Uusien toimien perustaminen työväenopistoon. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾, että työväenopiston suomenkieliselle osastolle elokuun 1 p:stä lukien perustettaisiin 5 vakinaiseen palkkaluokkaan kuuluva vahtimestarintoimi ja 4 luokkaan kuuluva lämmittäjän-talonmiehentoimi sekä osoitti näiden virkain haltijain palkkaamiseksi 17,550 markkaa talousarvion määrärahasta Uusien virkain palkat ja palkankorotukset.

Teknillisten laitosten henkilökunnan lisääminen. Kaupungin teknillisten laitosten hallitus oli ilmoittanut laitosten työmäärän melkoisen lisääntymisen vaativan niiden työvoimainkin lisäämistä, ja hallituksen esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ tammikuun 1 p:stä 1928 perustaa seuraavat uudet yhteismäärärahasta palkattavat toimet: vesijohtolaitokseen 16 palkkaluokkaan luettavan kirjuriapulaisentoimen, 11 luokkaan luettavan mittarinlukijantoimen, 17 luokkaan luettavan avustavan konemestarintoimen, neljä 15 luokkaan luettavaa koneenkäyttäjääntointa, kaksi 13 luokkaan luettavaa koneenkäyttäjän apulaisen tointa, 18 luokkaan luettavan putkimestarin-toimen ja 15 palkkaluokkaan luettavan johtotarkastajantoimen, 17 luokkaan luettavan putkimestarin-toimen ja 15 luokkaan luettavan varastoapulaisen-toimen; kaasulaitokseen 11 luokkaan luettavan veloittajantoimen ja kaksi 14 luokkaan luettavaa automaatinhoitajääntointa; sekä sähkölaitokseen kaksi 17 luokkaan luettavaa koneenkäyttäjääntointa, 16 luokkaan luettavan koneenkäyttäjääntoimen, neljä 15 luokkaan luettavaa koneenkäyttäjääntointa, 19 luokkaan luettavan työnjohtajantoimen, kaksi 10 luokkaan luettavaa konttoriapulaisääntointa, kolme 14 luokkaan luettavaa rahastajääntointa ja kolme 12 palkkaluokkaan luettavaa mittarinlukijääntointa.

Konttoriapulaisentoimen perustaminen maatalouskonttoriin. Maatalouslautakunnan ilmoitettua, että kaupunginagronoomin täytyi uhrata liiaksi aikaa konttoritehtäviin, ettei mainitun konttorin kirjanpitäjän aika riittänyt alitilittäjien valvomiseen sekä että kassanhoito häiritä varsinaista kirjanpityötä, kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ mainittujen epäkohtain korjaamiseksi perustaa maatalouskonttoriin 3 vakinaiseen palkkaluokkaan luettavan konttoriapulaisentoimen tammikuun 1 p:stä 1928 lukien.

Revisionikonttorin viranpitäjät. Reviisori L. Backlundin kuoltua helmikuun 22 p:nä kaupunginvaltuusto määräsi ⁵⁾ avustavan reviisorin Y. Wahlroosin hoitamaan avointa tointa, kunnes se oli vakinaisesti täytetty.

Reviisoriksi valittiin ⁶⁾ sittemmin 18 hakijasta notaari S. Puranen.

Revisionikonttorin reviisorille O. Gadolinille myönnettiin ⁷⁾ anomuksesta virkaero joulukuun 31 p:stä lukien. Samalla kaupunginvaltuusto määräsi reviisori Y. Wahlroosin mainitusta päivästä ja kunnes virka vakinaisesti täytettiin hoitamaan siten avoimeksi joutunutta virkaa siihen kuuluvasta pohjapalkasta.

Rakennustarkastuskonttorin rakennusinsinöörinviran täytläminen. Myöntyen rakennustarkastajan asiasta tekemään esitykseen kaupunginvaltuusto

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. kesäk. 26 §. — ²⁾ S:n 15 p. kesäk. 22 §. — ³⁾ S:n 12 p. lokak. 15 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. marrask. 13 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. maalisk. 26 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. toukok. 16 §. — ⁷⁾ S:n 14 p. jouluk. 9 §.

päätti¹⁾, että rakennustarkastuskonttorin rakennusinsinöörinvirka, joka vuodesta 1921 lähtien oli ollut avoinna ja viransijaisen hoitama, mahdollisimman pian täytettäisiin vakinaisesti, minkä ohessa valtuusto määräsi, että viran haltijan tuli saada palkkaa 5,300 markkaa kuukaudessa, kunnes valtuusto oli tehnyt lopullisen päätöksen kunnan virkain uudesta luokituksesta.

Käpylän ja Pasilan aluelääkäriinvirka. Kaupunginvaltuusto oikeutti²⁾ Käpylän ja Pasilan vasta nimitetyn³⁾ aluelääkäriin R. Forsiuksen astumaan virkaansa vasta kesäkuun 1 p:nä, ja tähän päivään asti pysymään kulkutautisairaalan apulaislääkäriinä.

Ruotsinkielisten kansakoulujen lääkäriinvirka. Professori R. Sievers valittiin⁴⁾ sijaisena hoitamaan ruotsinkielisten kansakoulujen avointa lääkäriinvirkaa, kunnes se vakinaisesti täytettiin, ei kuitenkaan kauemmin kuin maaliskuun 1 p:ään 1927. Viransijaisuuspalkkioksi oli professori Sieversille suoritettava virkaan liittyvä pohjapalkka.

Lakkautettuja virkoja. Kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾, että valtuuston kanslian kielenkääntäjänvirka lakkautettaisiin ja sen haltija sanottaisiin irti.

Rahatoimikamari ilmoitti hankkineensa selvityksen mahdollisuuksista kulkutautisairaalan menojen vähentämiseen sairaalan henkilökuntaa supistamalla ja ehdotti viitaten kaupungin sairaalain hallituksen kysymyksestä antamaan mietintöön, että seuraavat virat lakkautettaisiin: viisi vakinaista alihoitajattarentointia, jolloin sairaalan hallinto oikeutettaisiin tarpeen vaatiessa ottamaan sama määrä ylimääräisiä alihoitajattaria; yksi vakainainen pesijätarentoimi, jota vastoin otettaisiin yhdeksäksi kuukaudeksi ylimääräinen pesijätär; yksi vakainainen ompelijattarentoimi; kolme vakinaista siivoojattarentointia, jota vastoin sairaalan hallinto oikeutettaisiin yhdeksi vuodeksi ottamaan ylimääräinen siivoojatar; sekä ylimääräinen lämmittäjän-toimi. Samalla kamari ilmoitti, että osa ehdotetuista muutoksista oli jo toteutettu, sekä esitti, että ylimääräisen henkilökunnan palkkaamisesta kuluvana vuonna aiheutuvat kustannukset suoritettaisiin sairaalan vakinaisista palkkausmäärärahoista.

Kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾, ettei kamarin esitys, mikäli sitä ei vielä ollut toteutettu, aiheuttaisi toimenpidettä.

*Työnvälitystoimiston johtajalle A. H. Karvoselle myönnettiin*⁷⁾ anomuksesta ero virastaan heinäkuun 1 p:stä lukien.

Kunnalliskodin johtajan virkaero. Kunnalliskodin johtajalle O. Granlundille myönnettiin⁸⁾ anomuksesta ero virastaan lukien huhtikuun 1 p:stä 1928. Köyhäinhuoltolautakunta sai⁸⁾ tehtäväkseen ryhtyä toimenpiteisiin viran täyttämiseksi.

Ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajan virkaero. Ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajalle K. A. Laurentille myönnettiin⁹⁾ anomuksesta ero virastaan syyskuun 1 p:stä lukien. Koulujen johtokunta valtuutettiin julistamaan virka haettavaksi.

Eroamisvelvollisen viranpitäjän oikeus pysyä virassaan. Satamakapteeni A. Lindfors, joka oli saavuttanut 65 vuoden iän, jolloin kaupunginviranpitäjä on velvollinen eroamaan, oikeutettiin¹⁰⁾ pysymään virassaan yksi vuosi lisää lukien marraskuun 7 p:stä.

1) Valt. pöytäk. 9 p. maalisk. 1 §. — 2) S:n 27 p. huhtik. 16 §. — 3) Ks. tätä kert. s. 128. — 4) Valt. pöytäk. 26 p. tammik. 13 §. — 5) S:n 14 p. jouluk. 15 §. — 6) S:n 9 p. helmik. 14 §. — 7) S:n 15 p. kesäk. 34 §. — 8) S:n 14 p. jouluk. 10 §. — 9) S:n 23 p. maalisk. 30 §. — 10) S:n 12 p. lokak. 23 §.

Kaupunginjohtajain vaali. Sen johdosta että kaupunginjohtajan ja avustavien kaupunginjohtajien toimikausi päättyi joulukuun 31 p:nä¹⁾, kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunta oli keskustellut näiden viranpitäjain kanssa heidän virkainsa hoidattamisesta lähinnä seuraavana kuusivuotiskautena ja tällöin saanut tietää, että he suostuivat edelleen niitä hoitamaan, kaupunginjohtaja A. Castrén 10,000 markan kuukausipalkasta kaiken kaikkiaan, kanslianjohtaja J. W. Andersin 8,300 markan kuukausipalkasta 1,100 markkaan nousvin ikäkorotuksin kuuden vuoden palveluksesta ja muutoin kaupungin sääntöpalkkaisille viranpitäjille tulevin oikeuksin sekä rahatoimenjohtaja V. Hupli 9,000 markan kuukausipalkasta kaiken kaikkiaan, sekä luopumaan viroistaan siinä tapauksessa, että kaupunkien kunnallishallinnosta heidän toimikautenaan annettiin uusi laki, ei kuitenkaan ennen vuoden 1930 loppua.

Saatuun tästä tiedon kaupunginvaltuusto päätti²⁾ vuoden 1928 alusta valita uudelleen kaupunginjohtajaksi ent. senaattorin A. Castrénin, kanslianjohtajaksi insinööri J. W. Andersinin ja rahatoimenjohtajaksi johtaja V. Huplin sekä samasta ajankohdasta lukien taata heille edellä mainitut palkkaedut, kuitenkin jättämällä sanat »ja muutoin kaupungin sääntöpalkkaisille viranpitäjille tulevin oikeuksin» kanslianjohtaja Andersinin palvelusehtosopimukseen ottamatta.

Kanslianjohtajan vaali olisi voimassa edellyttäen, että valittu hyväksyi siten muutetut palvelusehdot.

Marraskuun 26:nä päivätyssä kirjelmässä insinööri Andersin ilmoitti³⁾ suostuvansa ottamaan vastaan kanslianjohtajan viran kaupunginvaltuuston vahvistamin ehdoin.

Työnvälitystoimiston johtajan vaali. Työnvälitystoimiston johtajaksi valittiin⁴⁾ 24 hakijasta toimiston osastonjohtaja W. O. Ahtio.

Rakennustarkastuskonttorin rakennusinsinöörin vaali. Rakennustarkastuskonttorin rakennusinsinööriksi valittiin⁵⁾ kahdesta hakijasta diplomi-insinööri E. J. Peltonen.

Aluelääkärien vaali. Käpylän alueen aluelääkäriksi valittiin⁶⁾ kahdesta hakijasta lääketieteenliseniaatti R. Forsius.

Sörnäsän alueen aluelääkäriksi valittiin⁷⁾ kolmesta hakijasta lääketieteenliseniaatti R. Lagus.

Marian sairaalan johtajanvirka. Marian sairaalan johtajaksi valittiin⁸⁾ heinäkuun 1 p:stä lukien sairaalan kirurgisen osaston ylilääkäri H. Bardy.

Marian sairaalan sisätautien osaston ylilääkärien vaali. Marian sairaalan sisätautien osaston ylilääkäriksi valittiin⁹⁾ 4 hakijasta lääketieteen- ja kirurgiantohtori F. Saltzman.

Lastenhoidontarkastajan ja nuorisohuoltajan vaali. Lastenhoidontarkastajaksi ja nuorisohuoltajaksi valittiin¹⁰⁾ 22 hakijasta pastori K. F. Palomäki.

Ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajan vaali. Ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajaksi valittiin¹¹⁾ 4 hakijasta kouluneuvos R. Malmberg. Kouluhallitus hyväksyi¹²⁾ vaalin heinäkuun 6 p:nä.

Toisen koululääkärien valitseminen suomenkielisiin kansakouluihin. Suomenkielisten kansakoulujen koululääkäriksi valittiin¹³⁾ 7 hakijasta lääketieteen- ja kirurgiantohtori A. Ruotsalainen.

¹⁾ Ks. v:n 1921 kert. s. 214. — ²⁾ Valt. pöytäk. 9 p. marrask. 13 §. — ³⁾ S:n 7 p. jouluk. 19 §. — ⁴⁾ S:n 12 p. lokak. 27 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. toukok. 18 §. — ⁶⁾ S:n 9 p. helmik. 3 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. kesäk. 29 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. kesäk. 18 §. — ⁹⁾ S:n 23 p. maalisk. 20 §. — ¹⁰⁾ S:n 23 p. helmik. 25 §. — ¹¹⁾ S:n 18 p. toukok. 17 §. — ¹²⁾ S:n 7 p. syysk. 7 §. — ¹³⁾ S:n 26 p. tammik. 33 §.

Koululääkärin valitseminen ruotsinkielisiin kansakouluihin. Ruotsinkielisten kansakoulujen lääkäriksi valittiin¹⁾ 10 hakijasta lääketieteellisensiaatti H. Sundelius.

Puhtaanapitolaitoksen johtajan vaali. Puhtaanapitolaitoksen johtajaksi valittiin²⁾ 7 hakijasta insinööri E. Rosenbröijer.

Virkavapaudet ja viransijaiset. Rahatoimenjohtaja V. Huplille myönnettiin³⁾ virkavapautta tammikuun 1 p:stä lukien siksi ajaksi, jonka hän oli valtioneuvoston jäsenenä. Samalla kaupunginvaltuusto määräsi kaupunginjohtaja A. Castrénin oman virkansa ohella hoitamaan rahatoimenjohtajan tehtäviä ministeri Huplin ollessa vapautettu.

Kaupunginkassanhoitaja E. G. Hellströmille myönnettiin⁴⁾ anomuksesta virkavapautta yksityisasiota varten lokakuun 20 p:stä joulukuun 31 p:ään, minä aikana ens. avustavan kassanhoitajan K. J. Söderlundin tuli hoitaa kaupunginkassanhoitajan virkaan liittyvät tehtävät.

Revisionikonttorin kirjaajalle E. Cajanderille, joka jo oli ollut sairauden takia virkavapaana 2 kuukautta, myönnettiin⁵⁾ pidennetty virkavapaus lokakuun 5 p:stä joulukuun 5 p:ään täysin palkkaeduin.

Tilastokonttorin johtajalle O. Bruunille myönnettiin⁶⁾ yksityisasiain vuoksi virkavapautta kuukaudeksi, ja aktuaari S. J. Lieto määrättiin täksi ajaksi hoitamaan johtajan virkaa siihen liittyvin palkkaeduin.

Kunnalliselle ammattientarkastajalle B. Olinille myönnettiin⁷⁾ ulkomailla harjoitettavia opintoja varten 10 kuukauden virkavapaus lokakuun 15 p:stä, ja hänen sijaisekseen määrättiin rouva E. Sundbeck.

Nikkilän sairaalan ylilääkärille E. J. Horellille myönnettiin⁸⁾ virkavapautta yksityisasiain vuoksi joulukuuksi sekä seuraavaksi tammikuuksi. Hänen sijaisekseen virkavapauden ajaksi valittiin sairaalan ens. alilääkäri E. Svanljung, tämän sijaiseksi toinen alilääkäri A. Troupp ja tämän sijaiseksi lääketieteenkandidaatti O. Fortelius.

Kaupunginvaltuusto vapautti⁹⁾ kunnalliskodin lääkärin V. Lassilan anomuksesta virastaan kolmeksi kuukaudeksi toukokuun 10 p:stä lukien ja määräsi lääketieteellisensiaatti M. Mustakallion tänä aikana hoitamaan puheena olevaa virkaa siihen liittyvästä palkasta.

Ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajalle K. A. Laurentille myönnettiin¹⁰⁾ jatkettua virkavapautta tammikuun 1 p:stä elokuun 1 p:ään, kuitenkin ilman oikeutta palkan nostamiseen. Tarkastajan virkaa hoitamaan määrättiin herra Laurentin virkavapauden ajaksi lehtori E. Pontán, jonka viransijaisuuspalkkioksi tuli saada virkaan liittyvä pohjapalkka.

Elinkustannustiedustelu. Tilastollisen päätoimiston sosialitilastollisen osaston anottua, että kaupunki ottaisi osaa siihen eri yhteiskuntaluokkain elinkustannuksia koskevaan tutkimukseen, jonka osasto sosialiministeriön toimeksiannosta aikoi järjestää, kaupunginvaltuusto päätti¹¹⁾ antaa tilastokonttorille toimeksi keräillä kaupunkia koskevan tilastoaineiston tutkimusta varten sekä merkitä tähän tarkoitukseen 92,000 markkaa vuoden 1928 talousarvioon.

Katujen nimet. Käsiteltäessä vuonna 1926 rahatoimikamarin laatimaa kaupungin katujen, torien ja aukoiden nimiluettelohdotusta kaupunginvaltuusto asetti¹²⁾ viisimiehisen komitean asiaa edelleen valmistelemaan. Komitea

¹⁾ Valt. pöytäk. 9 p. helmik. 2 §. — ²⁾ S:n 23 p. maalisk. 16 §. — ³⁾ S:n 26 p. tammik. 11 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. lokak. 9 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. marrask. 20 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. syysk. 46 §. — ⁷⁾ S:n 21 p. syysk. 20 §. — ⁸⁾ S:n 14 p. jouluk. 11 §. — ⁹⁾ S:n 27 p. huhtik. 18 §. — ¹⁰⁾ S:n 26 p. tammik. 39 §. — ¹¹⁾ S:n 12 p. lokak. 6 §; ks. myös tätä kert. s. 5*. — ¹²⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 126.

oli sittemmin uudelleen tarkastanut ehdotuksen ja tämän tarkastuksen pohjalla tehnyt ¹⁾ luetteloon erinäisiä muutoksia ja lisäyksiä, joiden se katsoi vastaavan kaupunginvaltuustossa asiaa käsiteltäessä julkilausuttuja toivomuksia. Keskustelussa oli kauttaaltaan ollut vallitsevana se käsitys, että muutoksia oli tehtävä mahdollisimman vähän, ja komitea oli täysin yhtynyt tähän kantaan, koska nimistön liian tuntuva muuttaminen aiheuttaisi epäselvyyttä lainhuudatus- ja kiinnityslaitokseen sekä niihin lukuisiin kiinteistöosakeyhtiöihin nähden, jotka oli nimitetty katujen nimien mukaan, ja edellyttäisi sitäpaitsi asianomaisten nimien historiallisen synnyn ja niiden valintaan vaikuttaneiden tekijäin tarkkaa tuntemusta. Komitea oli senvuoksi pääasiassa rajoittanut muutosehdotuksensa erinäisiin venäläisiin pyhimys- y. m. nimiin, jotka toivat mieleen yhteyden Venäjän kanssa, sekä tapauksiin, joissa nimien ääntäminen tuotti huomattavia vaikeuksia suomenkieliselleväestölle tai joissa sekaannus maan muiden paikkakuntain nimien kanssa oli mahdollinen. Edelleen komitea oli yhtynyt kannattamaan eräitä valmisteluvaliokunnan tekemiä muutosehdotuksia sekä tehnyt joitakin kielellisiä oikaisuja. Sitä vastoin komitea ei katsonut olevan syytä ehdottaa XI kaupunginosan Linja-nimisten katujen nimien muuttamista, koska nämä nimet edustavat kaupunginasemakaavan muodostelussakin ilmenevää n. s. amerikkalaistamisvaihetta. Ruotsinkieliset nimitykset *chaussé* ja *aveny* komitea halusi vaihtaa sanaan *väg* ja sen johdosta myös sanan *viertotie* sanaan *tie*. Kaupunginvaltuustossa oli lausuttu se käsitys, että maallemme tärkeät vuosien 1917 ja 1918 tapahtumat oli katu-nimistöä vahvistettaessa säilytettävä muistissa, mutta komitea puolestaan katsoi, että tämä tapahtuisi sopivammin keksittäessä nimiä uusien kaupunginosain, varsinkin uudestaan järjestellyn Etelä-Töölön osan sekä rajakkaisten kaupunginosain kaduille ja paikoille.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾

puolestaan hyväksyä komitean ehdotuksen Helsingin katujen, torien ja yleisten paikkain sekä kaupungin omistamain saarien y. m. ¹⁾ nimistöksi, kuitenkin siten muutettuna, että kirkkojen nimet poistettaisiin luettelosta, koska niiden nimittäminen ei ollut kaupunginvaltuuston asia; että nimi Pasilan esikaupunki, *Böle förstad*, jonka komitea oli ehdottanut kokonaan poistettavaksi, muutettaisiin nimeksi Pasila, *Böle*; että nimi *Turuntie*, *Åbovägen* tarkoittaisi kansallismuseosta pohjoiseen olevaa siihenastista *Länt. viertotietä* jota vastoin museon eteläpuolelle jäävä viertotien osa nimitettäisiin *Heikin-kaduksi*, *Henriksgatan*, mikä olisi siihenastisten *Länt. ja It. Heikinkadun* yhteinen nimi; että nimi *Eläintarhankatu*, *Djurgårdsgatan* muutettaisiin nimeksi *Tuusulankatu*, *Tusbygatan*, jotta sekaannus nimen *Eläintarhantie*, *Djurgårdsvägen* kanssa välttyisi; että nimen *Katriinankatu* sijaan tulisi *Katariinankatu*; sekä että nimi *Huvilatie*, *Villavägen* muutettaisiin nimeksi *Kalliolinnantie*, *Kalliolinnavägen*;

että korttelissa n:o 50 olevat *Erottajan tontit* n:ot 1 ja 2 (osoitenumerot 2 ja 4) merkittäisiin kaupunginasemakaavaan *Erottajankadun* tonteiksi n:ot 1 ja 2 ja osoitenumeroilla *Erottajankadun* 21 ja 23; samoinkuin

antaa rahatoimikamarille tehtäväksi laadittaa ja antaa valtuustolle ehdotuksen edellä mainitun päätöksen aiheuttamiksi kaupunginasemakaavan muutoksiksi.

Poliisilaitoksen tallin puhtaanapito. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ tiedus-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 20. — ²⁾ Valt. pöytäk. 21 p. syysk. 3 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 26 p. tammik. 4 §.

telun johdosta ilmoittaa Uudenmaan läänin maaherralle, että kaupunki suostui huolehtimaan hevoslannan poiskuljettamisesta kaupungin omistamasta, poliisilaitokselle luovutetusta tallirakennuksesta ja kustantamaan sen. Mainittu puhtaanapito oli aikaisemmin vuoteen 1922 ollut kaupungin puhtaanapitolaitoksen toimenä. Tämän jälkeen eräs poliisilaitoksen rehujen hankkija ilman eri korvausta otti huolehtiakseen siitä, mutta luopui kuitenkin tästä tehtävästä lokakuun 1 p:nä 1926. Rahatoimikamaria oli kehoitettava antamaan esitys kysymyksen rahallisesta puolesta.

Nuohous. Kaupunginvaltuustolta saamansa tehtävän¹⁾ mukaisesti rahoituskamari lähetti selvityksen Helsingin nuohouslaitoksen kunnallistamisen mahdollisuuksista. Tästä kävi ilmi, että voimassa olevaa järjestelmää oli sovellettu menestyksellisesti, joten m. m. nokivalkeain luku kaupungissa uuden palojärjestyksen astuttua voimaan oli vähentynyt 50 %. Kunnallistetun nuohouslaitoksen aiheuttamat vuotuiset kustannukset arvioitiin 1,652,000 markaksi, mihin tulisivat lisäksi tapaturmavakuutusmaksut, erotetuille piiri- nuohousmestareille tietenkin suoritettavan hyvityksen kuoletukset y. m. Tulot olivat vaikeat laskea — palomestarin ilmoituksen mukaan nuohousmaksut vuonna 1926 nousivat yhteensä 1,359,672 markkaan — mutta voitiin otaksua, etteivät ne voimassa olevaa taksaa noudatettaessa peittäisi menoja.

Koska kyllin painavia syitä ei ollut esitetty voimassa olevien nuohousta koskevien määräysten muuttamisen perustelemiseksi, kaupunginvaltuusto päätti²⁾ evätä erinäisten nuohojain anomuksen¹⁾ palojärjestyksen muuttamisesta sekä antaa kysymyksen nuohouslaitoksen kunnallistamisesta raueta.

Pukinmäen yhdyskunnan jaoituskaava. Helsingin pitäjän kunnanvaltuuston anottua Pukinmäen huvilayhdyskunnan rakennus- ja palojärjestyksen vahvistamista ja maaherran tämän johdosta pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa valtuusto oli vastustanut³⁾ ehdotusten sekä asemakaavasunnitelman hyväksymistä. Uusien rakennusjärjestys- ja jaoituskaavaehdotusten laatiminen oli sittemmin uskottu rakennuskonttorin kaupunginasemakaavaosaston tehtäväksi. Kaupunginasemakaava-arkkitehti ryhtyi asemakaavan laatimiseen huomioon ottaen, että Pukinmäki tulevaisuudessa muodostaisi osan yhtenäisestä Suur-Helsingistä, ja varasi sen vuoksi tilaa suurille läpikulkuliikenneväylille. Yhdyskunnan huvilakaupunkiluonne säilytettiin ja useimmat korttelit varattiin avointa rakentamista varten. Erityisiä alueita varattiin puistoiksi ja virkistyspaikoiksi sekä yleisten rakennusten tonttipaikoiksi. Kaupunginarkkitehti oli sitä mieltä, että Uudenmaan läänin maaherran vahvistus oli hankittava ainoastaan ehdotuksen pääpiirteille, jota vastoin kunnan viranomaiset vahvistaisivat yksityisiä kortteleita varten laadittavat yksityiskohtaiset suunnitelmat. Omistusolojen järjestelyn kaupunginarkkitehti ei arvellut tuottavan suuria vaikeuksia, koska kaupunki joka tapauksessa voi tarjota maavastiketta siitä tonttialasta, mikä tarvittiin teiden rakentamiseksi tai säännöllisempien tonttikuvioiden aikaansaamiseksi. Kuitenkin olisi erinäisten Vantaanjoen varrella sijaitsevien palstain hankkiminen kaupungille erittäin tärkeätä, osin koska ne olivat tarpeellisia pääliikenneväylän johtamiseksi lounaaseen, osin koska kaupungille olisi edullista omistaa koko Vantaanjoen rantakaistale, jotta se voisi ehkäistä veden likaantumista. Valtionrautateiden alueen rajoja vahvistettaessa oli otettu huomioon rautatieviranomaisten omat ilmoitukset niiden tarvitsemasta suu-

¹⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 122. — ²⁾ Valt. pöytäk. 6 p. huhtik. 21 §. — ³⁾ Ks. v:n 1920 kert. s. 196.

rimmasta tilasta. Suunnitelmaa laadittaessa oli tietenkin otettu huomioon liikaveden poistamismahdollisuudet, mutta yksityiskohtaisen viemärijärjestelmän laatiminen oli jätetty vastaisen selvityksen varaan.

Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ puolestaan hyväksyä edellä mainitun Pukinmäen huvilayhdyskunnan jaotuskaavaehdotuksen ja lähettää sen Helsingin pitäjän kunnanvaltuustolle.

Pukinmäen huvilayhdyskunnan rakennusjärjestys. Hyväksyessään kaupunginasemakaava-arkkitehdin laatiman Pukinmäen huvilayhdyskunnan jaotuskaavaehdotuksen kaupunginvaltuusto samalla päätti ¹⁾ puolestaan hyväksyä niinkään kaupunginasemakaava-arkkitehdin laatiman puheena olevan yhdyskunnan rakennusjärjestysehdotuksen sekä lähetti sen Helsingin pitäjän kunnanvaltuustolle.

Pukinmäen huvilayhdyskunnan palojärjestysehdotus. Kaupunginvaltuusto katsoi sopivimmaksi, että paikkakunnan kunnalliset viranomaiset laatisivat Pukinmäen huvilayhdyskunnan palojärjestysehdotuksen ja päätti ¹⁾ senvuoksi kehoittaa Helsingin pitäjän kunnanvaltuustoa ryhtymään toimiin sen laadittamiseksi.

Haagan kauppalan lihantarkastus. Haagan kauppalan hallitus oli esittänyt, että kaupunginvaltuusto ryhtyisi toimenpiteisiin, jotta kaupungin pakollinen lihantarkastus ulotettaisiin Haagan kauppalaan, ja valtuusto päätti ²⁾ myöntyä tähän anomukseen, kuitenkin pannen ehdoksi, että kaupala itse huolehti lihantarkastuslain edellyttämästä lihakaupan valvonnasta kauppalassa ja kustansi sen.

Haagan kauppalahallitus hyväksyi ³⁾ kaupunginvaltuuston ehdotuksen.

Kaupunkien erioikeus nimittää ja erottaa vakaajia. Oikeuskansleri oli valtioneuvostolle huomauttanut, että vakauslaitoksesta joulukuun 22 p:nä 1922 annetun asetuksen säännökset, että vakaustoimistolla oli oikeus erottaa toimestaan kaupunginvakaaja, oli ristiriidassa porvariston erioikeuksien kanssa, joissa mainitun virkamiehen nimittämis-oikeus taataan kaupungille. Voimassa olevien oikeusperiaatteiden mukaan toimenhaltijan erottamis-oikeuskin kuului nimittävälle viranomaiselle. Saatuaan kehoituksen antaa asiasta lausuntonsa vakaustoimisto oli mielipiteenään esittänyt, että edellä mainittu kaupunkien erioikeus niille merkityksettömänä olisi lakkautettava ja nimitysoikeus annettava toimistolle, minkä ohessa kaupungit tästälähin olisi luettava siihen vakauspiiriin, johon niiden maantieteellisen asemansa nojalla sopivasti voitiin katsoa kuuluvan, kuitenkin lukuun ottamatta suurehkoja kaupunkeja, joiden tuli jokaisen muodostaa oma, suoranaisesti toimiston alainen piirinsä. Kaupunkiliiton hallitus, joita oli pyydetty lausuntoa näistä ehdotuksista, oli omasta puolestaan alustavasti puoltanut niiden hyväksymistä, mutta pitänyt asianmukaisena ennen lopullisen lausunnon antamista tiedustella asianomaisten kaupunginvaltuustojen mieltä asiassa. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ kaupunkiliiton hallitukselle ilmoittaa yhtyvänsä vakaustoimiston ehdotukseen kaupunginvakaajan viran uudestaanjärjestämisestä.

Alkoholin liikennemaksu. Sisäasiainministeriö oli Uudenmaan läänin maaherran ja maistraatin välityksellä pyytänyt kaupunginvaltuuston lausuntoa valtion alkoholiliikkeen tekemästä esityksestä, että alkoholin liikennemaksu alennettaisiin 3 markasta 50 penniin. Rahatoimikamari, jonka mielipidettä

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 22 §. — ²⁾ S:n 7 p. syysk. 45 §. — ³⁾ S:n 7 p. jouluk. 24 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. syysk. 35 §.

tiedusteltiin, lausui, että kysymys lähinnä koski sitä, oliko kaupungilla syytä luopua osasta liikenteen tuottamia tulojaan maan lakka- ja pulituuritehtaiden hyväksi, jotka käyttävät väkiviinää raaka-aineena ja joiden ei sanottu voivan suorittaa sitä hintaa, joka valtion alkoholiliikkeen korkeiden liikennemaksujen vuoksi täytyi määrätä mainitulle tuontitavaralle. Jos vuonna 1926 olisi sovellettu 50 pennin liikennemaksua, olisivat kaupungin mainituista maksuista saamat tulot vähentyneet 2,339,460 markkaa, eikä rahatoimikamari katsonut kaupungilla olevan syytä alistua niin tuntuviin taloudellisiin uhrauksiin mainitun teollisuudenhaaran hyväksi, jolla sitäpaitsi ei olisi siitä vastaavaa hyötyä. Rahatoimikamarin näkökohdat hyväksyen kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ sisäasiainministeriölle ehdottaa, että valtion alkoholiliikkeen anomus alkoholin liikennemaksun alentamisesta evättäisiin.

Sotaväen ravinto- ja rehuannokset. Uudenmaan läänin maaherran pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa sotalaitoksen tarpeisiin rauhan aikana annettavista luontoissuorituksista annetun lain määräämien ravinto- ja rehuannoksien hinnoituksesta kaupunginvaltuusto majoituslautakunnan ehdotuksesta ja sen laatiman laskelman mukaisesti päätti²⁾ ehdottaa, että perusravintoannoksen hinnaksi miestä ja päivää kohden vuonna 1927 määrättäisiin 7: 85 markkaa, mistä määrästä laskettaisiin aamiaisen korvaukseksi 2: 50 markkaa, päivällisen 3: 45 markkaa ja illallisen 1: 90 markkaa sekä rehuannoksen hinnaksi päivältä ratsuhevoselle 12: 82 markkaa, tykistöhevoselle 12: 84 markkaa sekä kuormastohevoselle 12: 45 markkaa, minkä lisäksi huhti-lokakuulla tulisi lisäksi hevosta kohden 1: 20 markkaa eli puolen pellavansiemenkakkukilon hinta.

Apteekin muutto. Kaupunginvaltuustolta oli pyydetty lausuntoa apteekkari Y. W. Jalanderin valtioneuvostolle tekemästä anomuksesta saada muuttaa apteekkinsa Korkeavuorenkadun ja Pienen Robertinkadun kulmauksesta johonkin niistä kulmauksista, jotka Iso- ja Pieni Robertinkatu, Yrjönkatu ja Erottajankatu muodostavat. Apteekkari Jalander perusteli anomustaan sillä, että hänen apteekkinsa kehitysmahdollisuudet sille osoitetulla alueella olivat tuntuvasti vähentyneet sen johdosta, että uusi apteekki oli perustettu Unionin- ja Pohj. Makasiininkatujen kulmaan. Kaupunginvaltuusto päätti³⁾ tämän johdosta lausua mielipiteenään, ettei se katsonut anomuksentekijän esittäneen sellaisia asiaan vaikuttavia seikkoja, jotka todistaisivat apteekin siirtämisen ehdotettuun paikkaan tarpeelliseksi, minkä ohessa valtuusto huomautti, ettei ollut sopivaa, että vanhain apteekkien aluerajoja muutettiin joka kerta kun uusi apteekki perustettiin.

Kansalaisyhteisö. 77 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi ja 9 tapauksessa ehdotti evättäväksi Suomen kansalaisyhteisöä koskevia hakemuksia⁴⁾. Ensin mainituista 41 koski Venäjän, 11 Viron, 7 Saksan, 5 Ruotsin, 4 Puolan, 3 Norjan, 2 Tanskan, 1 Latvian, 1 Englannin, 1 Romanian ja 1 Pohjoisamerikan Yhdysvaltain kansalaisia.

Elinkeino-oikeudet. 28 tapauksessa kaupunginvaltuusto antoi⁵⁾ puoltavat ja 2 tapauksessa epäivät lausunnot ulkomaalaisten anomuksista saada harjoittaa kaupungissa elinkeinoa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. lokak. 5 §. — ²⁾ S:n 26 p. tammik. 30 §. — ³⁾ S:n 26 p. lokak. 24 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. helmik. 30 §, 9 p. maalisk. 6 §, 6 p. huhtik. 26 §, 18 p. toukok. 29 §, 15 p. kesäk. 37 §, 7 p. syysk. 10 §, 21 p. syysk. 27 §, 26 p. lokak. 27 §, 23 p. marrask. 28 § ja 14 p. jouluk. 13 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. tammik. 3 §, 9 p. maalisk. 5 §, 6 p. huhtik. 27 §, 27 p. huhtik. 3 §, 18 p. toukok. 30 §, 8 p. kesäk. 8 §, 15 p. kesäk. 9 §, 7 p. syysk. 19 §, 12 p. lokak. 5 §, 9 p. marrask. 1 §, 23 p. marrask. 5 § ja 14 p. jouluk. 2 §.

1 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi¹⁾ anomusta saada harjoittaa huutokaupantoinittajan ammattia.

128 tapauksessa valtuusto puolsi ja 1 tapauksessa ehdotti evättäväksi anomuksia saada avoimessa myymälässä myydä denaturoituja alkoholipitoisia aineita²⁾. 1 tapauksessa valtuusto puolsi ja 1 tapauksessa ehdotti evättäväksi anomuksia saada harjoittaa myrkyllisten aineiden kauppaa³⁾. 1 tapauksessa valtuusto antoi puoltavan lausunnon anomuksesta saada harjoittaa kemikaliokauppaa⁴⁾.

Lupa työnvälityksen harjoittamiseen. Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys oli anonut maistraatilta lupaa saada edelleen kolmen vuoden aikana ylläpitää Mars-nimistä nuorison työnvälitystoimistoaan, ja kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ anomuksesta antamassaan lausunnossa ilmoittaa, ettei se puolestaan tahtonut vastustaa tähän anomukseen myöntymistä.

Suomen farmaseuttiliitto oli anonut, että se saisi vuoden 1927 alusta välittää jäsenilleen paikkoja apteekeissa ja muissa farmasian alaan kuuluvissa liikkeissä. Tästä anomuksesta antamassaan lausunnossa kaupunginvaltuusto ilmoitti⁶⁾ maistraatille, ettei sillä ollut mitään muistutettavaa sen hyväksymistä vastaan edellyttäen, että välitykset koskivat ainoastaan liiton jäseniä ja että niistä kannettiin maksua enintään 60 % jäsenmaksusta.

Kaupunginvaltuustolla ei ollut mitään muistuttamista⁷⁾ Suomen merimieslähetyssuran anomusta vastaan, että seura oikeutettaisiin ylläpitämään kaupungissa laivakokkien, stuerttien ja merimiesten työnvälitystoimistoa.

Suomen sairaanhoitajatarliitto oli anonut lupaa saada jatkaa paikanvälitystoimintaansa, jonka tarkoituksena oli toimittaa liittoon kuuluvia sairaanhoitajattaria sairaita hoitamaan heidän koteihinsa. Välityksen korvaukseksi liitto siihen asti oli kantanut sairailta 1 markan hoitopäivältä. Koska työnvälityslaki määräsi, että mainitun välityksen tuli olla maksuton, kaupunginvaltuusto päätti⁸⁾ ehdottaa liiton anomuksen hyväksyttäväksi edellyttäen, ettei kyseellinen toiminta joutunut ristiriitaan edellämainitun lain määräysten kanssa.

Kulutusosuuskuntien keskusliitto oli anonut, että se oikeutettaisiin maksutta välittämään työntekijöitä jäsenosuuskunnilleen. Tästä anomuksesta antamassaan lausunnossa kaupunginvaltuusto ilmoitti⁹⁾, ettei sillä ollut anomukseen myöntymistä vastaan mitään muistuttamista.

Myöskään Helsingin taloustyöntekijäin yhdistyksen anomusta vastaan saada harjoittaa maksutonta paikanvälitystä kaupunginvaltuustolla ei ollut mitään muistuttamista¹⁰⁾.

Edelleen kaupunginvaltuusto puolsi¹¹⁾ Suomen ravintoloitsijayhdistyksen anomusta saada välittää työtä yhdistyksen omille jäsenille.

Itsenäisyyden muistomerkki. Itsenäisyyden muistomerkin aikaansaamiseksi julistetun kilpailun palkintolautakunnan jäseneksi kaupunginvaltuusto valitsi¹²⁾ puheenjohtajansa Tulenheimon ja tämän varamieheksi varapuheenjohtajansa Ekholmin.

Holhouslautakunnan puheenjohtajan vaalia koskeva ehdotus. Holhous-

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. tammik. 2 §. — ²⁾ S:n 26 p. tammik. 54 §, 9 p. helmik. 12 §, 23 p. helmik. 13 §, 23 p. maalisk. 15 §, 6 p. huhtik. 28 §, 8 p. kesäk. 28 ja 29 §§, 15 p. kesäk. 38 §, 7 p. syysk. 51 ja 52 §§, 12 p. lokak. 30 §, 26 p. lokak. 28 §, 23 p. marrask. 27 §, 7 p. jouluk. 32 § ja 14 p. jouluk. 14 §. — ³⁾ S:n 15 p. kesäk. 10 ja 11 §§. — ⁴⁾ S:n 26 p. lokak. 3 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. helmik. 4 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. maalisk. 4 §. — ⁷⁾ S:n 18 p. toukok. 6 §. — ⁸⁾ S:n 15 p. kesäk. 6 §. — ⁹⁾ S:n 15 p. kesäk. 7 §. — ¹⁰⁾ S:n 7 p. syysk. 15 §. — ¹¹⁾ S:n 26 p. lokak. 2 §. — ¹²⁾ S:n 23 p. marrask. 24 §.

lautakunnan puheenjohtajaksi vuosiksi 1928—31 kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ raastuvanoikeudelle ehdottaa ent. kansakoulunopettajan J. E. Janatuisen.

Terveydenhoitolautakunnan vaali. Heinäkuun 1 p:nä 1927 annetun uuden terveydenhoitolain mukaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan valittavan terveydenhoitolautakunnan tuli ryhtyä toimeensa tammikuun 1 p:nä 1928. Kaupunginvaltuuston asia oli vahvistaa se henkilömäärä, vähintään kolme ja enintään kuusi, jonka valtuusto valitsisi lautakunnan jäseniksi ja varajäseniksi. Tämän mukaisesti valtuusto päätti ²⁾ vahvistaa kyseellisen lukumäärän viideksi jäseneksi ja viideksi varajäseneksi.

Vuositulintarkastajain vaali. Vuoden 1927 tilien tarkastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi ³⁾ toimittaja A. Aallon, pankinkamreeri J. Alfthanin, toimistonjohtaja E. A. Edbergin, vakuutusvirkaileja A. Halmeen, maalari S. Heikkilän, kansakoulunopettaja B. Holmströmin, johtaja J. Kaupin, johtaja A. Lassilan, pankinjohtaja V. Laurolan, insinööri A. B. Liljeröth, pankinjohtaja L. Paciuksen ja sähkötekniikko V. V. Salovaaran sekä varajäseniksi hinnoittelija E. Edelmännin, prokuristi A. Englundin, pankinjohtaja H. Hultinin, kirvesmies J. Järvisen, professori I. Kaitilan, konttoripäällikkö W. Leinon, toimittaja P. Lönngrenin, kivityöntekijä V. Saarelman, tilintarkastaja J. Somerin, pankinkamreeri F. Säfströmin, pankinkamreeri H. von Troilin ja liikemies N. von Weymarnin.

Tilintarkastajain vaali. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin vuoden 1927 tilien tarkastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁴⁾ kamreeri S. Ehrstedtin ja kirjaltaja K. F. Hellgrenin.

Kunnallisen vaalin aiheuttama valitus. Uudenmaan läänin maaherran kumottua vaalin, jolla kaupunginvaltuusto oli valinnut ensimmäisen palomestarin W. Bergströmin köyhäinhoitolautakunnan jäseneksi, korkein hallinto-oikeus, jolta valtuusto oli anonut ⁵⁾ tämän kumoamispäätöksen muuttamista, oli asiaa käsitellessään joulukuun 10 p:nä katsonut ⁶⁾, ettei herra Bergströmillä Helsingin ensimmäisenä palomestarina voinut katsoa olevan sellaista virkaa, jota tarkoitettiin kaupunkien kunnallislain 11 §:n 2 kohdassa sen silloisen sanamuodon mukaan, minkä johdosta ja koska herra Bergströmin vaalikelpoisuutta vastaan köyhäinhoitolautakunnan jäseneksi ei ollut esitetty muuta muistutusta, korkein hallinto-oikeus katsoi oikeaksi kumota maaherran päätöksen ja jättää asian kaupunginvaltuuston päätöksen varaan.

Vapautus hallitusten ja lautakuntain jäsenyydestä. Johtaja K. Heinonen, joka oli nimitetty valtioneuvoston jäseneksi, ja pankinjohtaja E. H. Rydman, joka oli valittu kansanedustajaksi, vapautettiin ⁷⁾ rahatoimikamarin jäsenyydestä; heidän sijaansa valittiin ⁷⁾ jäseniksi taloudenhoitaja A. Halme ja varatuomari O. Kauppi.

Jäsenten valitseminen valiokuntiin ja komiteoihin. Talousarviovaliokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁸⁾ vtt A. Aallon, von Frenckellin, Honka-juuren, Idströmin, Lindforsin, Moisio, Rytin, Salovaaran ja Wuolteen sekä vt Rytin anomuksesta vapauduttua tästä tehtävästä vt Lavoniuksen.

Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusrahan jakokysymystä valmistelevalle valiokunnan jäseniksi valittiin ⁹⁾ vtt Huotari, Jansson, Jokela, Leopold ja Railo; valiokunta valtuutettiin samalla vahvistamaan

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 2 §. — ²⁾ S:n 7 p. jouluk. 3 §; ks. myös tätä kert. s. 137. — ³⁾ Valt. pöytäk. 12 p. tammik. 1 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. maalisk. 24 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 125. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 23 p. maalisk. 2 §. — ⁷⁾ S:n 26 p. tammik. 10 § ja 12 p. lokak. 17 §. — ⁸⁾ S:n 12 p. tammik. 1 §, 9 p. helmik. 13 § ja 12 p. lokak. 31 §. — ⁹⁾ S:n 12 p. tammik. 1 §.

ne määrääjat, joiden kuluessa avustusanomukset sekä asianomaisten hallitusten ja lautakuntain lausunnot oli annettava.

Vtt Aalto, von Frenckell, Honkajuuri, Lindfors ja Moisio valittiin ¹⁾ sen valiokunnan jäseniksi, jonka tuli seurata Leppäsuon alueen n:o 68 a lunastamista ²⁾ ja pakkolunastamista koskevan kysymyksen kehitystä.

Valmistelemaan kysymystä kaupungin viranpitäjain ja työntekijäin palkka- ja eläkejärjestelmän uudistamisesta sekä palkkasääntöön merkittävien kaupungin virkain luokittelusta kaupunginvaltuusto asetti ³⁾ valiokunnan, johon valittiin vtt Ekholm, von Frenckell, Harvia, Honkajuuri, Leino, Norrmén ja Nurminen.

Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ asettaa valiokunnan tarkemmin valmistelemaan kysymystä kaupungin viranpitäjiltä vaadittavasta kielitaidosta sekä antamaan valtuustolle asiaa koskevan ehdotuksen. Valiokunnan jäseniksi valittiin vtt Harvia, Janatuinen, Y. Lehtinen, Schauman ja Tollet.

Kaupunginvaltuusto antoi ⁵⁾ komitealle, johon valittiin vtt Koskimies, Leopold ja Seppälä, tehtäväksi tarkastaa valtuustolle jätetyt köyhäinhoidon sekä kunnalliskodin ja työlaitoksen ohjesääntöehdotukset sekä köyhäinhoidon kassa- ja tiliviraston ⁶⁾ johtosääntöehdotukset.

Jäsenen valitseminen hallituksiin ja lautakuntiin. Lastensuojelulautakunnan jäseneksi manalle menneen jäsenen A. Noposen sijaan kaupunginvaltuusto valitsi ⁷⁾ professori A. Ylpön vuoden 1927 loppuun.

Herra Noposen jälkeen köyhäinhoitolautakunnan jäseneksi valittiin ⁷⁾ lautakunnan varajäsen kouluhoitajatar L. Hagan vuoteen 1928 asti ja varajäseneksi hänen sijaansa pastori P. Mustala.

Neljänneksi jäseneksi ja työnantajain edustajaksi ammattioppilaslautakuntaan valittiin ⁸⁾ ent. kultaseppä F. V. Lindroos valtuutetun von Boehmin sijaan, joka oli valittu varapuheenjohtajaksi.

Filosofiantohtori B. Malmio valittiin ⁹⁾ työväenopiston suomenkielisen osaston johtokunnan jäseneksi manalle menneen jäsenen A. Noposen sijaan.

Valitessaan puheenjohtajia, jäseniä ja varajäseniä kaupungin hallituksiin ja lautakuntiin kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁰⁾:

kaupunginvaltuuston vaalilautakuntaan: jäseniksi insinööri E. von Frenckellin, johtaja Y. Harvian, ent. kansakoulunopettajan J. E. Janatuisen sekä varajäseniksi filosofiantohtori E. Railon ja lääketieteenlisensiaatti U. Töttermanin;

rahatoimikamariin: jäseniksi filosofianmaisteri G. Estlanderin, taloudenhoitaja A. Halmeen, varatuomari O. Kaupin, vanhemman oikeusneuvosmiehen G. Leopoldin, pankkiylitarkastaja J. A. Levoniuksen ja seppä A. Virran;

satamahallitukseen: jäseniksi oikolukija K. F. Hellgrenin, satamatyöntekijä K. Lahtisen, merenkulkuneuvos A. V. Lindbergin, johtaja J. Pelinin ja johtaja H. Ramsayn sekä näistä varapuheenjohtajaksi johtaja Ramsayn;

sosiaalilautakuntaan: jäseniksi johtaja Y. Harvian, arkkitehti S. Lagerborg-Steniuksen, rouva K. Laineen, taloudenhoitaja H. Moision, toimittaja M. Paasivuoren, kunnallisneuvos V. von Wrightin ja arkkitehti M. Välikankaan;

työnvälitystoimiston johtokuntaan: puheenjohtajaksi filosofiantohtori S. Ivalon, varapuheenjohtajaksi toimittaja A. E. Leinon, jäseniksi toimitsija

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. kesäk. 19 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. s. 18. — ³⁾ Valt. pöytäk. 26 p. tammik. 25 §; ks. myös tätä kert. s. 50. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 23 p. helmik. 31 § ja 9 p. maalisk. 7 §. — ⁵⁾ S:n 8 p. kesäk. 16 §. — ⁶⁾ Ks. tätä kert. s. 120. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 23 p. maalisk. 19 § ja 18 p. toukok. 15 §. — ⁸⁾ S:n 9 p. helmik. 9 §; ks. myös v:n 1926 kert. s. 126. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 6 p. huhtik. 20 §. — ¹⁰⁾ S:n 7 p. jouluk. 3, 4 ja 5 §.

E. Härmän, johtaja W. Korhosen, insinööri P. Kyreniuksen ja toimittaja M. Paasivuoren sekä varajäseniksi maalari U. Nurmisen ja toimittaja O. Tidermanin;

kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajiksi: maalarimestari H. A. Bergströmin, konttoripäällikkö K. E. Grönlundin, seppä J. Hallan, johtaja P. E. Hallblomin, kirjaltaja F. Perhon, varastonhoitaja K. V. Saxellin, pankinjohtaja Y. A. Uotilan, filosofianmaisteri E. J. Warosen ja rakennusmestari O. Vilamon;

kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehiksi: insinööri E. J. Koskenmaan, varatuomari H. Munckin, puuseppä L. Salomaan, arkkitehti U. Åbergin ja viilaaja F. A. Åkermanin;

kaupunginkassan tarkastusmiehiksi: konttoristi E. Jokisen ja tilintarkastaja J. T. Toivaisen sekä varamiehiksi kamreerit S. Ehrstedtin ja V. Hougbergin;

taksoituslautakuntaan: jäseniksi ylireviisori Y. Ainion, nuor. hallitussihteerin C. Bardyn, vanh. hallitussihteerin E. von Bonsdorffin, pankinjohtaja W. Eversin, varatuomari K. B. von Fieandtin, maalarimestari A. Haanojan, varatuomari A. Hinnerichsenin, metallityöntekijä P. H. Kalervon, johtaja A. Lassilan, kivityöntekijä H. Laukkasen, ompelijatar S. Lehtisen, nuor. hallitussihteerin K. A. A. Linturin, rappaaja H. Markkasen, kauppias A. F. Nymanin, johtaja O. Peurakosken, varatuomari U. Ruskin, kultaseppä A. Tändlerin, työnvälitysneuvoja T. Uskin, talonomistaja J. E. Vanteen, maalari T. E. Wirtasen ja verhoilija E. Wäisäsen;

tutkijalautakuntaan: jäseniksi viilaaja H. Blomqvistin, varatuomari G. W. Boijerin, kamarineuvos E. E. Enebergin, isännöitsijä C. F. Fagerholmin, kirvesmies J. Järvisen, ylikamreeri K. M. Lassilan, varastotyöntekijä N. Lehdon ja nuor. hallitussihteerin I. Toivaisen;

julkisivupiirustusten tarkastustoimikuntaan: jäseniksi professori O. Tarranten ja työnvälitysneuvoja T. Uskin;

oikeusaputoimiston johtokuntaan: jäseniksi varatuomari S. Ilmasen, ent. kansakoulunopettajan J. E. Janatuisen, vanh. oikeusneuvosmiehen G. Leopoldin, hallitusneuvos O. Möllerin ja asianajaja A. Salon;

urheilulautakuntaan: jäseniksi kansakoulunopettaja U. Autosen, insinööri E. von Frenckellin, kirjaltaja A. Grönroosin, verhoilija V. Lähteisen ja varakonsuli K. Seidenschurin;

raittiuslautakuntaan: jäseniksi pankinvirkailija R. E. Heikelin ja muurari O. W. Paanasen sekä varajäseniksi johtaja J. Herajärven ja kansakoulunopettajat O. Oinolan;

ammattioppilaslautakuntaan: puheenjohtajaksi kunnallisneuvos V. von Wrightin ja varapuheenjohtajaksi varatuomari E. von Boehmin, jäseniksi maalarimestari A. Haanojan, kultaseppä O. Lindroosin, kirjansitoja E. Merikosken ja kirjansitoja E. Virtasen sekä varajäseniksi viilaaja H. Blomqvistin, liikkeenjohtaja O. Honkalinnan, johtaja L. Lyytikäisen ja puuseppä M. Rinteen;

palotoimikuntaan: jäseniksi johtaja G. Idströmin, teollisuusneuvos I. Killisen, mallipuuseppä K. L. Lydmanin, työmies R. Reunasen ja kamreeri A. Suvirannan;

terveydenhoitolautakuntaan: jäseniksi professori vapaah. O. von Hellensin, rouva H. Karvisen, lääkintöneuvos A. V. Mannerin, rouva M. Salmelan ja lääketieteellisensiaatti H. Sundeliuksen sekä näiden varamiehiksi professori Y. Kajavan, silittäjä H. Laineen, toimittaja A. E. Leinon, apteekkari E. Stigzeliuksen ja ylihoitajat E. Åströmin;

kaupungin sairaalain hallitukseen: jäseniksi professori G. Beckerin, dosentti F. Langenskiöldin, toimitsija A. Luostarisen ja sihteerin E. Sallilan, professori E. Sandelinin, varakonsuli K. Seidenschurunin ja lääketieteentohtori E. Suolahden; näistä valittiin professori Sandelin puheenjohtajaksi ja lääketieteentohtori Suolahti varapuheenjohtajaksi;

köyhäinhoitolautakuntaan: puheenjohtajaksi ens. palomestarin W. Bergströmin ja varapuheenjohtajaksi pianoteknikko J. Virtasen;

lastensuojelulautakuntaan: jäseniksi lastentarhanjohtajatar I. Poppiuksen, professori M. Ruuthin, tarkastajatar M. Sillanpään, rouva A. Suomisen, kirjainpitäjä B. Tabellen, lääketieteenlisensiaatti U. Töttermanin ja professori A. Ylpön sekä näistä puheenjohtajaksi professori Ruuthin ja varapuheenjohtajaksi tarkastajatar Sillanpään;

suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaan: jäseniksi ent. kansakoulunopettajan J. E. Janatuisen ja filosofianmaisteri A. E. Lehdon;

ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntaan: jäseniksi mallipuseppä M. V. Långholmin ja lehtori E. Meinanderin;

ammattiopetuslaitosten johtokuntaan: puheenjohtajaksi kunnallisneuvos V. von Wrightin sekä jäseniksi maalarimestari A. Haanojan, rouva E. Ivalon, kansakoulunopettaja A. Janssonin, ompelijatar S. Lehtisen, johtaja L. Lyytikäisen ja rouva M. Paason;

työväenopiston suomenkielisen osaston johtokuntaan: jäseniksi esittelijäneuvos E. Böökin, filosofiantohtori T. Hultinin, dosentti K. S. Laurilan, johtaja R. Liukkosen, vanh. lehtori B. Malmion, kirjaltaja F. Perhon ja toimittaja Y. Räisäsen;

työväenopiston ruotsinkielisen osaston johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtori J. af Forsellesin, veturinkuljettaja F. B. Gröndahlin, kansakoulunopettaja A. Janssonin, vanh. lehtori A. Mickwitzin, rouva F. Pietikäisen, professori J. E. Rosbergin ja libristi F. Sundquistin;

kansanlastentarhain johtokuntaan: jäseniksi rouva T. Hanemannin, rouva K. Järvisen, rouva M. Oksasen, lääketieteellisensiaatti A. Ruotsalaisen ja kirkkoherra E. Wirénin;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan: jäseniksi kamreeri V. Hougbergin ja mallipuseppä M. W. Långholmin;

kaupunginkirjaston johtokuntaan: jäseniksi ylikirjastonhoitaja A. H. Bergholmin, toimittaja A. Huotarin, kirjaltaja V. Isolan, vanh. lehtori E. Pontánin ja ylikirjastonhoitaja G. Schaumanin;

kaupunginmuseon johtokuntaan: jäseniksi filosofianlisensiaatti J. Ailion, intendentti A. Hämäläisen ja yliarkkitehti M. Schjerfbeckin;

musiikkilautakuntaan: jäseniksi rouva E. von Frenckellin, kirjaltaja V. Mikkolan, kunnallisneuvos A. Niklanderin, johtaja H. Ramsayn ja puuseppä E. G. Vuorisen;

kaupungin teknillisten laitosten hallitukseen: jäseniksi putkityöntekijä H. Kuneliuksen, professori H. Kyrklundin, sähkötekniikko V. V. Salovaaran, insinööri E. Schröderin ja professori B. Wuolteen sekä näistä puheenjohtajaksi professori Wuolteen ja varapuheenjohtajaksi sähkötekniikko Salovaaran;

kaupungin yleisten töiden hallitukseen: varapuheenjohtajaksi arkkitehti K. S. Kallion sekä jäseniksi filosofianmaisteri G. Estlanderin, insinööri E. Moringin, kirvesmies A. Mäkisen, sähkötyöntekijä O. W. Oksasen, arkkitehti A. Toivosen ja johtaja W. Uddin; näistä valittiin puheenjohtajaksi insinööri Moring;

puhtaanapitohallitukseen: jäseniksi toimittaja A. Aallon, professori H. Kyrklundin, rakennusmestari A. Malmin ja rehtori M. Sergeliuksen; sekä

maatalouslautakuntaan: jäseniksi professori E. Ehrnroothin, kaupungingeodeetti W. O. Lillen, varatuomari H. Munckin, johtaja V. Tannerin ja tiilenkantaja V. Viherkosken.

Vanhempainneuvostojen vaalit. Sittenkuin kaupunginvaltuustolle oli saapunut ilmoitus, että muutamat vuoden 1924 syyskuun 1 p:n ja vuoden 1927 syyskuun 1 p:n väliseksi ajaksi valitut kaupungin koulujen vanhempainneuvostot eivät enää olleet täysilukuiset sen johdosta, että niistä eri syistä oli eronnut jäseniä, sekä että erään vanhempainneuvoston toimikausi oli päättynyt vuoden 1926 lopussa, valtuusto päätti¹⁾ valita uudet jäsenet eronneiden sijaan edellä mainitun ajanjakson jäljellä olevaksi osaksi.

Maistraatin kehoituksesta kaupunginvaltuusto sittemmin valitsi²⁾ eri kouluille vanhempainneuvostot kolmivuotiskaudeksi syyskuun 1 p:stä 1927 syyskuun 1 p:ään 1930.

Kansalaiskorkeakoulun hallintoneuvosto. Kansalaiskorkeakoulun hallintoneuvoston esityksestä kaupunginvaltuusto päätti³⁾ kolmeksi vuodeksi kerrallaan ehdottaa mainittuun hallintoneuvostoon kaksi henkilöä, toisen jäseneksi ja toisen varajäseneksi.

Jäsenten valitseminen yksityisten laitosten hallituksiin. Helsingin teollisuus-koulun johtokunnan jäseniksi valittiin⁴⁾ insinööri H. Malmi, sähkötekniikko V. V. Salovaara, insinööri G. Sourander ja rakennusmestari G. Welroos.

Taideteollisuuskeskuskoulun kouluneuvostoon valittiin⁴⁾ jäseniksi filosofianlisensiaatti J. Ailio ja professori A. Lindgren sekä varajäseniksi oikolukija K. F. Hellgren ja arkkitehti V. Jung.

Suomen liikemiesten kauppaopiston johtokuntaan valittiin⁴⁾ jäseneksi filosofiantohtori K. A. Paloheimo.

Kansalaiskorkeakoulun hallintoneuvoston jäseneksi ehdotettiin⁴⁾ johtaja Y. Harvia sekä varajäseneksi toimittaja Y. Räsänen.

Lakimääräisten lautakuntain jäsenten vaali. Uudenmaan läänin maaherran vahvistettua Helsingin tulo- ja omaisuusverotuslautakunnan jäsenmäärän kahdeksaksi kaupunginvaltuusto valitsi⁵⁾ mainitun lautakunnan jäseniksi varatuomari K. B. von Fieandt, filosofianmaisteri E. A. Homénin, kirjaltaja A. Karvosenojan ja johtaja A. Lassilan sekä varajäseniksi vanh. hallitussihteerin E. von Bonsdorffin, maalarimestari A. Haanojan, taloudenhoitaja H. Moision ja johtaja O. Peurakosken.

Vaalilain 2 §:n mukaisesti valittiin⁶⁾ kaksi jäsentä ja yksi varajäsen Uudenmaan läänin vaalipiirin keskuslautakuntaan.

Kaupungin edustajat eri tilaisuuksissa. Maalaiskuntain liiton kutsuttua kaupungin edustautumaan liiton II vakinaisille kunnallispäiville, jotka pidettäisiin Helsingissä marraskuun 18 ja 19 p:nä, kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾ antaa kaupunginjohtaja A. Castrénille tehtäväksi edustaa kaupunkia mainitussa tilaisuudessa.

Opiston Svenska handelshögskolan kutsuttua kaupunginvaltuuston edustautumaan syyskuun 22 p:nä tapahtuviin koulun juhlallisiin avajaisiin valtuusto valitsi⁸⁾ vt Norrménin edustajakseen mainittuun tilaisuuteen.

Kaupungin jäsenyys eri yhdistyksissä. Kaupunginvaltuusto epäsi⁹⁾ Suomen teollisuusliiton, Maataloustuottajain keskusliiton ja Suomen puunjalostusteollisuuksien keskusliiton yhteisesti tekemän anomuksen, että kaupunki liittyisi jäseneksi Suomen standardisoimistyön edistämisyhdistykseen.

1) Valt. pöytäk. 26 p. tammik. 32 § ja 23 p. helmik. 5 ja 18 §§. — 2) S:n 21 p. syysk. 11 § ja 7 p. jouluk. 7 §. — 3) S:n 26 p. lokak. 8 §. — 4) S:n 7 p. jouluk. 5 §. — 5) S:n 7 p. jouluk. 6 §. — 6) S:n 23 p. maalisk. 31 §. — 7) S:n 26 p. lokak. 25 §. — 8) S:n 21 p. syysk. 28 §. — 9) S:n 9 p. marrask. 21 §.